Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De sacramentis in genere - Cod. Ettenheim-Münster 199

Santi, León

[S.l.], 1632-1633

Dispvtatio

urn:nbn:de:bsz:31-117164

Visual Library

DISPVTATIO

DE NATVRA SACRAMENTORVM IN GENERE

Ad quæstionem sexagesimam Doctoris Angelici.

QVÆSTIO I.

De his quæ supponenda sunt ad vniuersam tractationem.

Dicendum e noie Smti aliud significari apud prophanos, aliud apud Ecclesiasticos Authores, apud illos e. significabatur vel pecunia ærario publico, qd Sacrum erat, applicanda, ex Varrone 4 de lingua latina, vel iusiurandum e quicquid iurisiurandi sacrabe interposita geritur, vt notauit Festus. sed Bibliorum interpres vulgatus Smtu noiat id qd Septuaginta verterunt Græce mysterium, vt sicut vox mystery variè accipit, ita vox Sacramenti.

Primo igitur significat secretum psertim ad Mystas ptinens siue Sacrum; Ephesiorum 1: vt notum faceret Smtu voluntatis suæ, id e, sacrum arcanum, siue supponat pro reipsa latente, Danielis 2: tu potuisti aperire hoc Smtu qd appellauerat paulo ante mysterium, siue pro eo qd illam continet, sic Matrimonium Ephes. 5 dicitur Smtu magnum sed in Chro e Ecclia, qa veluti occulte continet coniunctionem Chri cum Ecclia, propterea Magister in 4to initio distinxit sacrum signans e sacrum signatum, quæ significaõ etiam ad malum transfertur 2da Thessalonicensium 2do mysterium iniquitatis, e Apocalypsis 7mo Smtu mulieris e bestiæ.

Secundo SS. PP. nomen Smti frequentiq vrurpant pro quolibet signo alicuius rei sacræ siue pro symbolo aut mystico signo, quo modo Smtalia siue adnexa Smtis, vt insufflationes

in Baptismo,

in Baptismo, & Sal & Panis qui dabatur Cathecumenis, & aqua benedicta imo & oēs coerimoniæ, vt ait Basilius de Spiritu S. cap. 27. in occulto mysterio suam retinent dignitatem ac proinde Sm̄ta dicuntur, sic etiam Matrimonium infidelium dicitur Sm̄tu cap. gaudemus. de divortys, & cāa 32. q. 4 can. 4. Ecclia dicitur Sm̄tu iuxta glss. quasi repræsentans Ecclam triumphantem; sic & figuræ veteris testamenti passim a Patribus Sacramenta dicuntur.

Vltimo ad significandam magis proprie rāōem illam in qua conveniunt Baptismus, Confirmatio & alia 5 notissima apud Catholicos & in qua rāōe aliquæ veterum Patrum coerimoniæ ante legem Moysis & in ea lege conveniunt, nomen Sm̄ti applicatum iam diu fuit ab Ecclesiasticis Authoribus ex Augustino in lib. de cathechizandis rudibus cap. 6 & epist. 106. & receptum in sacris canonibus de Consecrāōe dist. 2. can. Sacrificium; & explicatur q̄d sit invisibilis grāæ visibilis forma, sive signum rei sacræ n̄ quomodocunq sed peculiari quadam significāōe, de qua infra, intellectum. sed & Græci Patres pro Sm̄to rigorose accepto nōiant mysterium absolute & sine addito quasi per excellentiam & antonomasiam, neq mirum videri debet si tam apud hebræos quam apud græcos & latinos canonicos Authores n̄ reperias nomen vllum singulare ac proprium applicatum rei quam nunc Sm̄tu rigorosè vocamus, potuit e. hoc accidere, q̄a hebræorum Sm̄ta n̄ tam notabiliter & manifeste differebant ab alijs coerimonys, ac proprie proinde n̄ laboratum ē de nōie proprio illis imponendo, & q̄a in primitiva Ecclia rebus magis quam verbis exquisitis intenti ad Martyrum lauream potiq aspirabant quam Doctorum, qui deinde sæculis magis pacatis ista distincte considerandi & nuncupandi spatium maiq & occasionem postremò habuerunt ex erroribus hæreticorum confutandis.

Dicendum ē 2do satis aptè ē ad latinam linguam accommodatè hoc nomen Sm̄ti translatum ēe tanquam nomen proprium ad significandam rāōem in qua Baptismus & alia sex & quædā antiquorum similia sacra conveniunt.

Pbt. 1mo: q̄a si Sm̄tu a sacrando dicitur seu sacrificando, per Baptismum profectò & alia huiusmodi sanctificatur & emundatur. can. Dn̄q declaravit. de consecrāōe dist. 4. 2do si Sm̄tum dicebatur quædam pecunia apud p̄sonam sacram & in loco sacro ponenda in vsq sacros & vtiles, & hæ maxime coerimoniæ locum sacrum & p̄sonas sacras regulariter requirunt, & in sacro atq vtili vsu consistunt, ac propterea venerabilia dicuntur sacra. can. Venerabilis. distinc. eadem. 3tio si Sm̄tu aliquid arcanum nec facile

communi=

communicandum continebat, & hæc simulator. cano. ante 20. & alibi dist. eadem. 4to si Sm̃tu continebat verba sacra quibus obligabantur Principi obedire, vt Sm̃tu militare, & hæc etiam ritus & verba important quibus Deo obstringimur. can. post baptismum dist. eadem.

Dubitet: qa in ci discipline verbum aliquod conc per omnem accommodatur vni tm̃ rei significatæ. sic in Logicis nomen figuræ significat certum modum ratiocinandi. in physicis nomen materiæ significat jmam. in Ecclesiasticis ex corbus facta est illa propria: Pontifex, persona, Trinitas, Presbyter, Diaconus.

Colligitur 1o ex his inepte. Grammaticos eos qui reprehendunt vocabulum quod Tullianum ñ sit, cum Ciceronis sæculo res ipsa ñ esset neq vocabulum esse poterat illius, inventa a re nouum & aptanoum vocabulum docuit ipse Cicero 1o Academicarum quæstionum.

Colligitur 2do insanire hæreticos eos qui negant rem Sm̃ti, qa hoc vocabulum ñ reperitur in Scripturis neq in primo sæculo, recte c. apud Athanasium in disputate coram Probo philosopho contra Arium negantem celebre illud omnipotens, qa tale verbum ñ reperiebat in Scripturis, respondit Probus philosophus inuenietur res in Scripturis de vocabulo ñ omq sollicitet, cum præsertim S. Paulus 2 Cor. ij fecerit se imperitum sermone, sed ñ scia.

Dicendum 3tio ñ defuisse hæreticos qui Sm̃tu de reiecerint. imo c. circa alterum a Christo nato sæculum affirmarunt aliqui ñ posse per res corporeas diuina mysteria dispensari sed fidem solam salutis esse, quos reprehendit Irenæus lib. j cap. 18. ñ multo post Arentii apud Epiphanium hæresi 40. quos etiam Theodritus appellat Theodoretus lib. 5 de hæreticorum fabulis authore Petro Syro Anachoreta, oia signa sensibilia rerum sacrarum execrabantur. sed & Manichæi oia corporalia a malo quodam Deo esse dicebant. deinde ante annos 300 Fraticelli seu Bizoti & Beculini Sm̃ta Ecclesiastica irridebant, vt habet Extrauag. Sta Romana, de religiosis domibus. denq nri temporis sectarij Sm̃ta quidem vtiliter & inconfuso accepta recipiunt, vbi tm̃ nomen Sm̃torum ac vim & proprietates ignorant, confundunt, & negant, vt propterea tanquam Sm̃torum hostes Sm̃tary appellentur.

Nemo tm̃ Christiana aut negare dari in Ecclesia Septenarium & ea quæ nos Sm̃ta seculari significare vocamus, propterea etiam.

Dicendum 4to p. se a nobis Sm̃torum existiam probandam cum ut res notissima fideliby, sed neq opus est exponere illam explicite, vt c. ait Bras j post. cap. 9. de his quæ prognoscenda si in scientys

nihil

nihil prohibet designare vt istue n̄ suppōnere ē, si manifestum ē, ē
passiones n̄ augere quod non fuerit quando notum ē.

Dicendum ē sto. cum nāa Sm̄torum ex libera Dei volun-
tate dependeat, n̄ cōe nos eam assequi nisi deducendo ex Scriptura, tra-
ditione, Patribus, ē Conciliis, ēdo quibus Florentinum ac Trident. clarē
ē fuere de sm̄tis ē eorum, ita pedulantibus vltimorum temporum hæreticis.
post hæc a. Catechismus Rom. ex decreto Conc. Trid. compositus ē in
vrbe Cathia magistrorum edito ē iussu PV. V. qui in epist. privi-
legij ipsius operi asserit (hn̄ fideles Catechismo edocēn̄ de ijs rebus
quas oportet eos nosse profitēri ac seruare, ac proinde magna ab eo
nos authoritatis ē debet, ne credere vtcumque Pontificem in tradēn-
da vrbe Cathia institutione doctrinæ hallucinatum ē, sicut igitur
quamvis Conc. Trid. decreta de reformādo morum ab oibus n̄ sint recipi-
tn̄ quæ pertinent ad doctrinā dogmata ab oibus tenendā sit, ita quæ
simili modo se hnt in Catechismo erunt admittenda.

Prandum ē vltimo q̄ facit ad S. Thom. cum notum
um sit Sm̄ta ē sic instituta ex voluntate libera Dei affori solere
a S. Thom. pro rāe illorum motiua solum, ē congruentias quæ induxere aliquo
modo potuerunt ad huiusmodi institutionem, siue aliquando quæ
supponunt ipsam institutionem ē probant ipsum ē factam, frustra
ē reprehendit ab aliquibus S. Doctor q̄ eis rāēs in nāa de Sm̄tis
quidem neq necessariæ neq adæquatæ sint, tum q̄ in nāa libera
n̄ sit assignari cāa necessaria, tum q̄ cāa adæquata efficiens, id ē, di-
uina voluntas satis iam nota erat ac suptue repetenda, sicuti cur
sonet campana n̄ reddit rāo q̄a Nolanus funem trahat; sed q̄a crastino
v.g. diei festus erit vel quid simile, q̄d n̄ suppōnatur notum, hæc ē
ē illa cāa laudata a Pho quæ satisfacit interrogaēi propter quid.

QVÆSTIO II.

Vtrum Sacramentum rectē constituatur in genere Signi?

Dicendum ē imo. quoniam loquimur de Sm̄to prout comprehen-
dit n̄ modo 7 legis Euangelicæ nota, sed etiam legis scriptæ ē
legis nāæ, dicendum ē, inquam, sta legis Mosaicæ sic assignari so-
lere. imo ponit Circumcisio vice Baptismi, quamvis hæc ante legē
scriptam data fuerit Abrahamo ē posteris. 2do Ipsum molado ē esus Agni
Paschalis correspondens Eucharistiæ. 3tio Purificatōs ē sacrificia quæ-
dam expiatoria loco Sm̄ti Pœnitentiæ ē Consecrāo Leuitarum ē sa-
cerdotum pro nro Sm̄to Ordinis. in lege a. nāæ, id ē, post lapsum
Adæ vsq ad legem Mosaicam assignant, cōsiten duo Protestatio

Fidei

Fidei cum oblatione parvulorum pro remedio peccati originalis. et Sacrificium pro peccatis actualibus interveniens adultos quae dia exempli gratia solum dicta sit.

Dicendum e 2do non esse gravis n illigi hic genus aliqd gravissimum, quasi ratio signi constituat vndecimum sacramentum, hoc e. ridiculum e, neq a S. Thom. intentum, et ipse nouitatem sine necessitate obnoxium calumnijs hereticorum! neq sufficit genus proximum, sed aliqd creatum vtile, cui smta ad modum geer subjectatur, hoc e. satis se.

Dicendum e 3tio sermonem esse de signo vt quo cognito, qd scilicet cognitum ducit in cognitionem alterius, vt fumus e signum ignis, et hedera signum vini venditibilis; n vero de signo vt quo ducente solum in cognitionem alterius, vt species sensibiles aut intelligibiles. imo nec signum instrae e reale peculiari modo prout distinguit a 2do, qd dicitur mentionale.

Sa opinio censet smta n posse constitui in genere signi. ita sentire videntur qui negant definiri, vlla ratione posse smta in communi, de quibus infra. Sed: qd quae in nulla ratione conveniunt n possunt vno in genere constitui, sed smta conveniunt in vna ratione, ablutio e aqua baptismalis et seni verborum smtalium, purgatio circumcisionis, et vnctio sacerdotum, et alia n conveniunt nisi in nomine. confirmatur: qa ense n ens n conveniunt, sed smta constituunt aliquando per ense n ens, Matrimonium e. sed constitui per verba sponsi et consentium sponsa qd e negatio quadam. Sed res sacras quae peculiari modo smta vocantur convenire in vna ratione per ordinem ad res sacrum efficiendi sacrantem, id e, gratiam sanctificantem, vt patebit infra, nemine inquam, si n vnione saltem analogicae, qd satis e vt constituantur sub aliquo genere seu peccato superiori, nam color faciei et carnus arteriae maxime differunt, tn in hoc conveniunt qd sit signum corporalis sanitatis. Ad confirmationem Sed per consentium sponsa, quo constituitur aliquando Matrimonium, n illigi puram negationem sed fundatu etiam illeg qd e indicium sponsi, datio quidam visibilis et constitutio corporis mutans verba parentum loco quella loquentium.

2da opinio existimat posse quidem smta in genere signi constitui, sed melius poni in genere caus. ita velle videtur Hugo Victorinus et Magister sent. in 4. initio cum multis ex expositoribus. Sed: qa ratio cur in genere signi potius quam caus. gerat smta e, qa smta veteris legis n causabant gratiam significabant tn, sed ea n fuerunt proprie smta, vt Magr cum alis veteribus exercere docuit loco citato. Sed e hic ponatur in genere signi potius quam caus, imo vero qa ratio causae e efficior ratione significandi, potius ad causam quam ad signum reduci debet smta qua excellen-

excellentiam rigora ceteras res sacras nrie Sntis numerabatur.

Addens aliqui Magistrum cum suis Scholasticis fuisse manifeste damnatos a Conc. Florent. et Trid. eo qd quædam sacra legis veteris Sntia simpliciter et sine addito vocauerint, ac proinde dicenda sint necessario et Sntia proprie ac rigoroso.

Sed stra et primo, qd mysterium Sal qd dabatur Catechumenis Sntia sine addito appellatum e a Conc. Carthag. 3 et Laodicenni, in Consecratione etiam salis dicitur salutare Sntia sine addito vexta Gregor. lib. de Sntis, similiter et aqua benedicta, qua tn n est Sntia proprie sed Sntis adnexa, qa scilicet n semper necesse e vt Concilia vtant vocabulis in summa proprietate, sed late et ly ming quantum satis e ad rem proportum. neq obstat qd assignauerit differentiam inter Sntia noua et vetera, qa etiam inter religionem sacerdotes q Christianorum, et religionem ac Mysteria paganorum assignatur discrimen a Lactantio et alis Patribus, neq tn hæc e proprie religio sed impietas, neq vt sacerdotes proprie vtrate cultui veri Dei n deputati. 2do P.P. Conc. Trid. in simili cæa interrogati fuerunt ab Ambrosio Catarino, vt quæ tractatur in exposit. 9 cap. Conc. Trid. responderunt se nolle decidere controuersias quæ agitabantur inter eos quos certum erat e Catholicos, sed solum cæas cum hæreticis habitas, imo cum Concilium vtra Lutherum et sectarios vocatum fecerit potissimum, qui varijs contumelijs prædere solebant Magistrum et Scholasticos tes, credibile n e qd illos voluerint damnare in re præsertim quæ ad modum loquendi reducei pt. 3tio qa cum Scholastici veteres negarunt illa e proprie Sntia loquebant in ordine ad potissimo et perfecta prout definita fuerant ab illis quæ scilicet vi sua sanctificant, quomodo vetera n erant proprie Sntia, nos verò loquimur de illa raõe cogi ad Sntia effecta et ming effecta, inter quæ n negarent intercedere aliquam analogiam. Sr igit e illa proprie Sntia sumpto nole Sntis vtiliter quam Magister et Hugo acceperunt, imo etiamsi ea n dicerentur proprie Sntia n propterea sequeretur n raõe in aliqua raõe analogica convenire cum præter Sntis, nam sedem proprie dicimus de azali translatæ etiam de monte, et tn a sede montis et sede azalis pt abstrahi hoc, cum qd e ee inferiorem corporis extremitate.

Colligitur ex his arcta allata n probare efficacter Magistrum cum suis damnatum fuisse.

Tertia conis e certa sentia e Sntia recte dici in gre signi. pter inductione: nam Circumcisio fuit signum Iustitiæ Fidei, et Baptismus e signum mortis et sepulturæ Christi Rom. 6. et Euchta signum Passionis Lucæ 2. et sic de alis. Deinde ex eo Rog illa reduliter sect signa n signi qd est talia prout stant sub vocabulo et raõe

Sntis

Smtu, cum quippe neq Baptismus sit in presenti significatione Smtum per hoc qd significet mortem aut sepulturam Chri. propterea

Notandum e, imo rem sacram quæ significari st nomine Smtis, iuxta 2am precedenti quæstione assignatam notionem vocabuli, aliam e sacrantem sive sanctificantem affectè, qualis e Iustitia sive grata habitualis e amicitia Dei, qd observè cognovit Plato dum Dial. de sanctitate dixit: qd dilectum ~~Deus nemo~~ Deus e sacrum e, qd vero n e dilectum profanum e in Minoe sacratissimo ovum regis hoc iudicis ejaham e rem sacram sacrantem impfectè, per quam aliquid deputatur divino cultui, quomodo e altaria e templa e vasa consecrata st, e noies etiam cum divino cultui aliquo modo nuncupantur, etiamsi n habent gratam habitualem, quo genere initiandi e conveniendi in aliquo cultu nulla seu vera seu falsa religio caret, ut dixit August. lib. 4 contra Faustum cap. 11.

Notandum e 2do Baptismus e alia res ex eo qd excellenti quodam modo præ cæteris rebus sacris se haberent, habuique etiam tibi proprium nomen Smtis, ut per se st legenti sacros Autores, ex quo fit ut dicantur talia per ordinem ad rem sacram affectè sacrantem, sive ad iustitiam affectam, ut infra ostendetur.

Prima ratio. Smtu recte statuitur ut genus signi. Probari potest ex Concilijs Lugdunensi, Lateran. e Florent. sed habet oto e clare ex Trid. qd cum egisset prig de Smtis veteris legis e novæ, deinde sess. 13 cap. 7. dixit code hoc e Eucharistia cum cæteris Smtis, ut sit symbolum, hoc e, signum rei sacræ, e ut tale explicandum fidelibus statuit in Catechismo Rom. de Smtis, quibus verbis signum, qd e quid code multis alijs veluti genere modo etiam definiendi indicatur; ~~ad~~ hanc notionem vocabuli expresserat Dionysius in Theologia Baptismi, e acceserunt August. Hieron. Greg. e habet can. Sacrificium de Consec. dist. 2.

Confirmat ex S. Th. cqiq e hæc doctrina Smtu poni in genere signi ex notione vocabuli, quæ rationabiliter indicat res e a Patribus, sicut e per ordinem ad sanctitatem corporis nomen sani habent n solum ea e effectus, sed etiam signa sanitatis, ita a sanitate mentis, quæ sacrio sive sanctitas e, dici potest Smta n solum ea quæ significant illam latenter, sed e ea quæ significant. neq obstat qd S. Th. in 4. dist. e q. 1. art. 1. dicat Smtu dici a sacrando, sicut ornamentum ab ornando, ac proinde ea in genere ea, qa vel hic pertractavit sentiam, ut quidam volunt, dum Smtum a re sacra n a sacrando deduxit, vel qa solum ab Etymologia ostendit deberi Smtu præstare aliquam sacragem saltem impfectam, in suscipiente, quæ n e illud principale a quo secundum Catholicam notionem

Smtu

Sntu dicitur tale.

Obycies 1mo: signum facit venire in cognitionem rei significatæ, et a. aliquando cē Sntu abro eo qd deducat in cognitionem Iustificationis significatæ, vt si infans baptizetur a pagano intendente facere qd facit Ecclia. Rx Sntu cē signum saltem in actu 1mo, n vero semper e respectu cuiuscung cē signum in actu 2do, ac proinde per accidens poe aliquando n inducere actualiter aliquos in cognitionem rei significatæ, vt in casu baptismo, ueri, in quo pagano saltem in confuso cognoscis iustificationem baptizati.

Sed vtra, qn si Deus requiriset baptismum e, n reuelasset homby illum sanctificare, baptismus cet Sntu e n cet signum, qa per illud nullo hoo imo neq tangely ducei poet in cognitionem rei sacræ significatæ, et cē aliqd Sntu qd n ita ducere in cognitionem rei sacræ. Rx baptismum reue potig ablutionem illam n futuram tunc Sntu in actu, sed in proxima aptitudine, reue n futurum Sntu simpliciter e absolute, sed secundum aliquam rationem.

Obycies 2do: aliqua Sntu et gratiæ qa iustificationis et n et signa illus, effectus e. vt notiores, et signa caarum, e n contra.

Respondent aliqui Sntu prout et fēliter signa, id e, secundum rationem sensibilem n cē unquam qdas gratiæ, sed secundum vel virtutem insen sibilem ruggoditam, vel fēlitatem latentem in igni, quā poriam obcongentialem cē putant.

Rx 2do aliquam eam aliquando cē notiorem effectu, sol e. e maxime notus, eig vero effectus, subterranei fuerint latent.

Obycies 3tio: rity antiqua legis erant signa nrorum Sntorum, ora e. in figura contingebant illis, si ergo nra etiam Sntu et signa, erant signa signorum, quæ rerg significant gloriam futuram. Rx ptra Sntu pter eadem signi formalem habere materiam e fēam sed ratam, vt ablutionem aqua, vnctionem, sonorg verborum, ac proinde vt tota operatam possunt significari, neg abrogandum e dari signum signi, nam sonus campanæ significat concionem, quā cum verbis idet nisi signa pleraq ad placitum continent.

Obycies 4to: rito ceremonialis sato n et variari, sed rito signi et variari ex hominum placito, si quis ponat obicem gratiæ cum baptizatur, Sntu n e signum sanctificationis cum nulla res sanctificatur, neq dicatur signum sanctificationis si n ponatur obex, vtra e. e. qa nullum signum, hoc modo cet falsum, v. g. hedera quæ e signum signi vernalis si nihil vini est in dolio dicitur falsum signum, n cet a. falsum, qa semper e hedera significat vinum venditur, si domi fuerit tale vinum. Rx eadem ratione Sntu cē signum gratiæ in n ponentibus obicem.

obicem. ad replicam dicitur signa huiusmodi esse ex horum placito, id n fuit vt in hederam significaretur venditio si vinum domi fuerit, sed id etiam domi tale vinum esse, hoc a. n accidit ex placito divino in Sacris.

Obiices 3to: differentiae quae pertinent ad idem genus sunt sacramentum, sed differentiae sacrorum n pertinent ad genus signi sed caeremoniae, nta e. a veteribus distinguuntur, ga nra caeremoniae gratiam, veteraa n item & neq. sacra, et in genere signi. Et maiorem esse veram vt compositus per se nata, prout distinguuntur in sacramentis a Philosophis, in compositus a. per accidens ex horum placito et arte factis vbiter esse falsam, nam opera artis figlina et statuaria, quae id referentant v.g. Caesarem, n differunt penes figuram, sed penes materiam quarum una e marmor aut metallum altera e lutum sive cera, quae n pertinent ad genus sacramentale figurae, sed quae tn sumi ad determinandam eadem entis figuratus, quomodo e ratio caatiui e n caatiui determinare potest ratio signi.

Obiices vltimo: signum e res opponuntur, sacra et res, vt altum, vnetio, e alia & n et signa. Et signum e rem significatam per illud opponi, n vero rem quaeuung.

2da solio. Sacra congruentia assignat in genere signi quam caeremoniae. Et: ga congruentia explicat res in ordine ad suum principale. quae ad minus principale e sacrum, sic in ordine ad sanctitatem effectam, quae quid principale e respectu cuius dicuntur haec peculiari modo sacra, n ora sacra et ~~in hoc quam~~ certiter n genere caeremoniae saltem proprie dictae, sed signi & congruentia in hoc quam in illo genere collocantur. Minor pt: ga sacra veteris legis caeremoniae gratiam, sed eam solum tandem per Christi passionem significabant, vt definitum e in Florent. Confirmatur: ga etiam si sumeretur sacra per ordinem ad principale vel sacrum, id e, sanctitatem effectam vel imperfectam, ad huc congruentia res assignatur in eo genere in quo certum e illam reperiri, quam in eo in quo e controversum, sed certum e sacra ora reperiri in genere signi, id ostentum e, vtrum a. reperiantur in genere caeremoniae etiam respectu sanctitatis imperfecte controvertitur, cum multi negent sacra vetera vbiter sanctitatem huiusmodi induxisse, vt patebit infra.

Obiices 3mo: gratiam, quae e res significata, notior e christiano quam ratio sui signi & sacra in pt poni in genere signi potig quam caeremoniae respectu illius, signum e. e quid notig. Ans pt: id e. gratia conferatur v.g. in baptismo habet expresse in Scriptura, id vero baptismus signum sit talis gratiae infert solum, vt notavit Palentia n semel. Confirmat: ga in sacris litteris saepissime dicunt sacra consecrare

sanctificare,

sanctificare, n. a. diuuni significare. Qr racõem, fõalem signi
ñ debere ẽ notiorem, sed id ꝓ hꝰ racõem signi, id ẽ, abstrio v:g: quæ
notior ẽ quateng ẽ quid sensibile, quo visq Christ venit in cognitio=
nem gratæ qua confertur, ad firmacõem Qr euenire id ꝓ magis
erat necessarium scire qd Sntꝰ conferent ẽ sanctificent, quam qd
significent, n negant tn significare, sed implicite ostendunt; an vero
etiam ad genl cãe alicuiq Sntꝰ vrbiter quæstum reuci pōt, infra pa=
tebit.

QVÆSTIO III

Cuius rei sacra signum sit Sacramentum.

Dicendum ẽ jmo quæstionem potissimum cẽ de re sacra sacrante vel effecte,
id ẽ, de sanctificabe per gratam habitualem, vel de sanctificante inffecte,
ẽ ẽ ea quæ vel tollit irregularitates siue impedita, vel tribuit potestatem
moralem v:g: intrandi templum, conuicandi cum cæteris, aut sanctifi=
candi; sic de sacrificio veteris legis dicebat Paulꝰ hebr. 9. si cinis vitulæ
asperg inquinatos sanctificat ad emundacõem carnis, n dixit scia,
qa n expiabat peccatum, sed tollebat immundiam legalem tractam
v:g: ex tactu cadaueris aut alterius rei immundæ qq quem arcebantur
illi ab diuinis officijs ac templo, circumcisio vero tribuebat potestatem
comedendi Agnum paschalem, ẽ attribuendi alijs sacris hebræorum, sic
aquæ nos aqua benedicta dicitur tollere venialia, ẽ dæmones cœrcere,
ẽ prima tonsura reddit habilem ad ordines suscipiendos.

1a sentia, quam Suarez hic dis. 1 sect. 1 tribuit Cano,
ẽ innuuaverat Durandꝰ in 4. d. 1. putat nõe rei sacræ illigi sanctis=
tatem prout abstrahit a effecta ẽ inffecta, neq requirit definitionem
Sntꝰ vt sit signum rei sacræ; vtra quam obiici solet. qa vtq aquæ bene=
dictæ, ẽ prima tonsura cum significent sanctificacõem aliquam inffe=
fectam, ẽ sint institutæ a Deo saltem mediate, cet proprie Sntꝰ, ẽ sic
Ecclia haberet plꝰ quam 7 Sntꝰ.

2da opinio nõe rei sacræ illigit effectum Dei gratuitum,
vt Scotꝰ in 4. dist. 1. q. 1. ẽ alij vtra quos idem fieri solet agtm de aqua
benedicta, quæ, cum significet remissionem venialium ac proinde effec=
tum gratuitum, cet Sntꝰ.

3a Tertia opinio nõe rei sacræ illigit quicquid dicat nõe sancti=
ficationis siue tollis siue effectiua, dummodo semper ipsa sua sanctificatio
vel in recto vel in obliquo notet.

Quarta opinio nõe rei sacræ illigit gratam vt formaliter sanc=
tificantem tantum. pro qua.

Notandum 1o jmo significacõem alicuiq rei aliam ẽ directam,

fõalem

fœlem, & immediatam; aliam verò mediatam, consequentem & mediatam; v.g. hedera appensa pro forby significat directè & immediatè vinum venditibile, consequenter a. significat etiam vineam aliquam in mundo extitisse, ac proinde & plantatam ab aliquo fuisse, & aliqua pluvia contingere refutam, cum coeteris vel necessario vel probabiliter cum vino & venditione connexis; sic absoluto a centuriis directè & immediatè significat libertatem a vinculis Ecclesiasticis, ac proinde capacitatem suscipiendi Sma & consequenter significat dari talia Sma, & ita talia Sma st a Chro significant institutionem ~~Sma~~ Chri, & de Chri & 2da persona ipsam etiam Trinitatem, pg mny notabit apud Chrianos; idem fere dici pot de oibus signis Christianæ religionis.

Prima schio. de rade, Sma & vt sit signum rei sacræ, hoc est, sacrantis sive efficiat sanctificantis hoies. Pbt, ex Trident. sess. 13. cap. 3., prout exhibetur a Catechismo citt. recipiente tanquam definitionem, qd Sma sit invisibilis grãæ visibile signum ad nram hominum institutum, qui deinde addit: omnium rerum singulares rei sacræ noie Dei gratam, quæ nos sanctos efficit & omnium divinarum virtutum habitu exornat, demonstrat. ita etiam habet can. sacrificium de Consecrate dcti. citt. Confirmatur ex S. Thoma hic explicante rem sacram in quantum & sanctificans hoies. neq dicas illud sanctificans cadere super signum, qd scilicet Sma sit signum affecte vel imperfecte sanctificans, imo e. in responsione ad 1mum nitit creaturas quæ significant sapientiam & attributa Dei n esse Sma, qa significant res illas sacras in signis n prout sanctificant hoies, idem habet ex art. 3. in 2 argto & responsis. ad illud, & ex art. 4. in 1mo argto vbi ait: sufficit ad rationem Sma qd sit signum alicuius rei sacræ in quantum per eam hoo sanctificatur.

2da schio. Sma significat 1mario, per se, ac directè gratiam sanctificantem. Pbt ex eadem definitione, qua sunt recte tradatur in simili mãa, cum assignatur, ratio specificans, hæc a. n 2dario per accidens, indirecte, & sequenter se hb, ad 1mario, per se, directè, & fœliter si e. afferretur ratio per accidens & 2daria, obscuritas poteq quam explicare veritatis induceretur, ita regulas ignia descriptionis, eam ergo in definitione assignet, qua ut res sanctificans, ca tanquam terminus specificeq ac proinde 1mario sumpti debet. neq dicas noie gratiæ illegi gratiam vel fœlem, vel æquivalentem, hoc e. gratis adoptio & explicari debuisset ne obscuritatem sine causa afferret, & catechismus satis rationem explicat, qui etiam tit. de Matrim. ait in significanda gratia rationem eis maxime inesse. imo ex definitione colligit gratiam sanctificantem significari etiam proximè & immediate debere, vt colligitur etiam ex S. Tho. art. 3. in corpore, sic e. &

nie &c. & quia per operaões, & operaões per obta, quæ directe & immediate attinguntur, etiam definiuntur 3 doctrina, vt si quis visionem p̃ explicaret per lucem aut colorem illum ingratum, sic per corp̃ opacum & diaphanum, & qa quæ necessario mixta st cum lumine mino solue visum definiret.

Obycies 1mo: antiqua Sntia significabant immediate nra Sntias, d & res sensibiles illis mediantibus sanctificaõem ipsam, circumcisio e. baptismum notabat, & sacrificia expiatoria Sntia pœnitentiæ, & sic de cæteris. Rr Sntia veterum significaye 1mo & per se nram sanctificaõem habendam th medys signis sensibilibus, vt colligit ex dictis, & qa sic postulat rei dignitas & conformitas prouidentiæ quæ cum nra Sntia ordinet ad sanctificaõem notandam, ita & vetera voluit eodem referri.

Obycies 2do: S. Th. hic art. 2 ad 1. admittit ea quæ repsentant attributa diuina prout per ea sanctificamur & Sntia, & ad 2dum ait Sntiolaõem Agni paschalis fuisse Sntiu, qa significabat Immolaõem Chri prout per eam nos sanctificamur, id & effectiue, & art. 3. admittit significare tanquam rem sacram sanguinem Chri nos sanctificantem, & q. 61. art. 3. ponit Chrism Primu, & in q. dist. & q. 1. art. 1. asserit idcoq dici Sntia, qa seruant & sanctitatem significant, & præterea 1mas causas sanctificaõis. Rr cum n ois nomes æq illustratum hanc illectum neq uno modo species illigibiles ordinatas, fit vt aliquis v. g. audito nomine vel viso baptismo cogitet de gratia & simul etiam explicite de eius effectiua illis deq multis alijs connexis, ad hoc requirit ex disputatione sbti diu cognoscentis n ex ordinatione instituentis, quæ tria a. nunc & cuiq rei directa notitia sufficiat ad Sntiæ tangueam illud fiale ad qd specificatur, de qua re S. Th. in q. dist. & q. 1. art. 1. dicit in ratione Sntiæ gratiæ & aliquid maxime principale & in ordine ad qd oia dicuntur & qd se ht vt fiale respectu cæterorum, & hic art. 3 in corp. rehqua accipit vt 3notata gratiæ sequentur cognita ad artis dicitur particulas prout quateng, in quantum, & similia solere transferre significatum sbti ad rationem prædicati, ita vt se hat 1mario ignum peccatum, qd 1m alias exemplis & nra sanctificaõ, præterea dicit significari Chri quateng nos sanctificat, qa sanctificaõ significat a Sntiis fidelium post oia peccatum n sine 3notatione occasionentia a passione Chri, vt colligit ex Conc. Flor. Sntia a veteris legis significabant aqua plures illorum expressis ipsum Saluatorem, qa cum rudiores essent ducebantur ad notitiam sanctificaõis interna per ordinem ad indiuiduum subtia cui accepta referre beneficia debebant, & nong erat quam spiritualis qualitas, de cuiq etiam magis ac min explicita cognitione respectu diuersorum dixit Augustinus

lib. de

lib. de doctrina Christiana cap. 9: sub signo seruis qui operatur ac venerantur aliquam rem significantem nesciens quid significet, qui verò operatur ac venerantur signum cuius vim illigit, in hoc venerantur id videtur ac transit, ad illud potius quo talia puncta referenda sit; qui a. in illigit quid significet signum et tm et signum illigit, nec igitur premitur seruitute; quin etiam de mysteriis quibusdam signis Ecclesiae Dionysius lib. de Ecclesiastica hierarchia dixit plurimas eorum causas ac proinde significatas et ignotas nobis et solum coelestibus notas, quaedam verò soli diuinitati.

Obiecies 3tio: in Smto Eucharistia significat immediate Christ vt cibus qui effectuie solum et gratia sanctificans et haec significatur non mediante sua causa efficiente. Ex catechismo Ron. vno Smto ponere duas notari, et ex ne in Smto Eucharistiae significatur Christ presentia et gratia quapiritualiter reficimur, species nimirum consecratae, cum tint accidentia debita substantiae panis, ad cibandum spiritualem significandam indutui potuerunt, qua significatae sublata Eucharistia Smtum non est.

Obiecies 4to: Smta veteris significabant gratiam infusionem mediante ~~gratia~~ figura, ergo et sanctitatis sacerdotis deputatis hominum cultui signo et immediate. Ans pto: quia in ordinatione Leuitarum v. g: vnctio vel quid simile erat signum sanctitatis legalis per quam habebant facultatem sacras actiones quaedam legitime exercendi, quae sacerdotio ineuitabilis repraesentabat iudicialem in nro Smto ordinis consequendam. Ex hebraeos ex vnctione vnctionis et similium vnctos fuisse sufficienter in cognitionem venturi Messiae tanquam Regis aut sacerdotis supremi expectari humanum genus, secundum quam exercitationem spectam significatam habebant illi ritus tale Smti propriam fidelium, quae autem significare respectam facultatem illam moralem, cui simile quid habetur in ordine religiosae etiam falsa, per externas et coerimonias ~~legitantur~~ certi homines ad sacra tractanda.

Colligit imo ex dictis discrimen inter sacrificium et Smtum; sacrificium est oblatio quaedam facta Deo per immutationem alicuius rei in signum excellentiae diuinae quae res sacra vt et in se, Smtum a. est signum rei sacra vt sanctificat ipsos Dei cultores, ex quo fit vt Missa ex hoc, in per verba consecrationis cum immutatione substantiae panis ac vini offerat Christ ad significandum sacrorum dominum Dei, constituat in ratione sacrificij erga Deum vero Christ Christ sub illis speciebus significat vt cibus, quin et significat refectio hominis quae est gratia sanctificans, eadem subsistit Smtum.

Colligit 2do multa quae videntur ceteroqui Smtum et tm, imo et. absolutio a censuris significans per se ac imaginis liberationem et a peccato ita, ab aliis vinculis Ecclesiasticis. 2do dispensatio ab irregularitate notans abiectionem injecti ad sacrificandos ordines. 3tio lingua ignea in die

Pentecostes

Pentecostes significantes missionem, et dnam Spiritus S. et dona linguarum, vt doces Glaziaxeng, et sonus ille significans commotionem orbis, simulque insufflatio Chri in Apostolos Joan. 20 cum dixit: Accipite Spiritum S. significans processionem Spiritus S. ex substantia Filij, sicut flatus ex intimo corpore expiratur. 4to collatio ipsa tonsura per sectionem crinium significans rescissionem secularium affectuum, et impositio albae vestis notans decentiam in cultu, et nitelam morum, corona etiam exprimens similitudinem regni Chri. 5to aqua benedicta etiamsi dicat tollere venialia, et signum Crucis, et impositio manuum quae fit Catechumenis, et professio Religionis et multa semum alia, quae significant gratiam nisi indirecte, remote, et consequenter sunt ritus.

Colligitur 3tio Sacramentum ex eadem sanctificatione pro plura alia significare connotative et consequenter partim ex vi institutionis partim ex dispositione cognoscentis; imo e. significat per sacramentum sanctificationem tendens a patiore Chri. 2do significatur consequenter aeterna gloria ad quam gratia ordinatur et sic ius, et sic sacramentum novae legis dicitur remembrativum vitae passionis praeteritae, demonstrativum vitae gratiae praesentis ut sic proprie obiectum, et prognosticum beatitudinis futuae signum; praeterea particulare aliquid sacramentum peculiarem etiam et magis expressam habere significationem aliarum rerum, vt immersio in aquam per baptismum significat sepulturam Chri, et emersio Resurrectionem Rom. 6. Matrimonium significat coniunctionem Chri cum Ecclesia Ephes. 5. sed e. a. certum an huiusmodi significationes traditae semper fuerint ex institutione Dei specialiter revelatae, an vero fuerint ab analogiam deprehensam a S. Paulo, vel alijs cum conatu gratiae auxilio ~~eorum~~ eorum qui res divinas pie contemplantur, deinde ~~unum~~ quodque sacramentum habeat effectus peculiares et auxilia sua gratiae, Cachisia v.g. unionem fidelium inter se in uno corpore Chri mystico, Matrimonium notat peculiarem amorem quatenus Christianos coniuges decet et similiter de alijs.

Quaeres 3mo: utrum per vnam significationem haec ota plura significentur. Si si per significationem eadem illigata relata ratione, vt quidam volunt, pro per vnam et per plures relationes ea illigari, ex arbitratu cognoscentis, si vero illigatur finitus huius relationis plura etiam significari possunt per vnam rem sensibilem, v.g. ablutionem aqua et connotando sic in illectu plures species quarum vna repraesentet gratiam sanctificantem, alia v.g. sepulturam Chri, alia victoriam vitae quam servare castitatem debet, alia obligationem adhaerendi Chro, obediendi Pontifici, et similia; nec repugnare videtur si quis erudito per vnam aut duas cognitiones attingat, aliquando istae ota ex vi institutionis per se adnexa, imo vero et sua per accidens iuncta sit ratione cognoscentis, cum e. in Eucharistia

dicitur

dicitur sanguis testamenti, id est veteris, siue pacti per ingeremam voluntatem morientis exhibiti, qd allusit ad foedus Moysis Exod. 24. reduci et in memoriam foedus gentilium, qui omni sanguine victimarum firmabat, vt habet ex Liuio lib. j.

Quaeres 2do: an de ratione virtutum Sntti sit ipsa hostificatione significare, saltem notatiue, aliquid aliud n extraliter et ex natura rei nexum cum illa, puta passionem Chri et similia? Rsn dicuntur, tum qa ex definitione allata Sntti id n colligitur, tum qa Adamo n peccante Chri passio n fuisset, et tri Theologi contra quaerent: an tunc filiorum Snta, neq illa excludit Snta eo qd tunc n significassent passionem Chri et notio Snti aliquid illos n importat extraliter talem significationem.

QUAESTIO IIIIa

An Sacramentum sit signum sacrum?

Decendum et jmo Sntu potest dici sacrum vel ex parte rei sacra puta gratiae quam significat, vel ex parte ipsius rei significantis, ita vt Sntu sit actio, vel res aliqua ad cultum Dei vel religionem pertinens.

Pa opinio existimat Sntu n et necessario rem vel actionem sacram. Pri: qa res vel actio sacra pendet a fide quae est principium bonorum operum, baptismus a collatus a pagano n est ex fide etiamsi ille intentiam faciat qd facit Ecclia, qa in ipsam n credit et n est actio sacra neq cultus Dei, et tri Sntu. Pri baptismum a pagano collatum ratione illius intentionis est quid sacrum, quatenus ordinatur ad religionem quae vera est, vel saltem per denominationem ab eo qi facit Ecclia, quae est fidem et est ex fide operatur.

2da et certa sententia asserit de ratione Sntti esse vt sit signum sacrum. Pri ab aliquibus: qa de Sntu secrat. Sed contra, qa Eucharistia in altari etiamsi n sanctificatur ab illo et Sntu, et tri n consecrat sed potius importat quid consecratum.

Notandum et jmo aliquid potest dici sacrum vel prout est a Deo vel prout est ab homine; jmo 2. ex communi providentia res creatae cum sint a Deo vt cognoscatur sempiterna eius virtus et divinitas Rom. j signa sacra hoc modo et vestigia Dei dicuntur, rursus ex peculiari providentia Dei erga iustos quaedam actiones ac res ante legem Euangelicam secutae ordinabantur a Deo ad significandam salutem habendam per Christum, propterea dicuntur umbrae siue adumbrationes et delineationes rerum futurorum, et hoc modo etiam signa sacra erant, tanto magis et nra Snta ab illo instituta.

Notandum et 2do signum sacrum ab homine dici actionem aut rem quae ab

& contrahendam gram coniugali statui congruentem, actio c. sacra ea
e quæ fieri sit in Ecclia sex tempto, acty. a. sufficienter substituentes etiam
Matrimony sterilem gnte Concil. Trid. recentium gout ce indecorij & Ecclia
indigni ac proinde insam Tractty Matrimony sit ce actio mere prophana. Re-
sponderi sit acty, quibty cetialiter habet Tractty Matrimony prout fiunt ab
intentione suscipientis Sntu, ce sacros saltem secundum quid ap fidem
Chri a qua procedunt; neq obstat gd pensatis obty sint acty hic & nunc
etiam illeciti & in Ecclia prohibiti, gd h ois actio ex aliquo capite sacra,
si vitio aliquo operantis indecenter & contra legem fidei, in templo po-
terit exerceri, sed quando rite ac debito modo exhibetur.

Ea conclio. Non e de rade Sntu vt sit proprie cultty Dei
sue acty a Chriana religione profecty. Pty gd acty virtutis religionis
supponit fidem in agente, quæ e initium salutis ex Trid. sess. 6 cap. 8
& relignatum virtutum, sed quando pagang v.g. intendens facere fo
faciet Ecclia baptizat, Sntu e validum sine hoc Ministri ex can.
Romang citt. & aliqd Sntu n e acty Chriana religionis sine elicitus
sua imperaty. neq dicas illum baptismum vt recipitur a suscipiente
ce actum religionis, gd etiam infans sit a pagano ea rade baptizari,
e nos de actione coty quam de passione loquimur.

Obicies 1mo: Sntu e rity quidam religionis, vt colligitur
ex Florent. & Trid. Ergo acty Chriana religionis. Rr. Sntu hoc ce ali-
quando ritum externa solum quæ ad religionem ptinentem, vt dictum
e, negatur ta hinc sequi vt sit semper acty elicity vel imperaty ab
ea virtute, vel certe Concilia loquuntur regulariter, e cum Sntu, sicuti
decet, administrantur.

Colligit 2mo ex dictis Sntu ce signum sacrum ab hoie,
vel quateng introduxit cultum divinum, vel quateng notat quædam
adiuncta quæ ad divinum cultum ptinent; an verò sint signum
etiam sacrum, quateng in suo vre causet fialiter vel efficienter
sanctitatem ptectam vel imperfectam, patebit infra.

QUESTIO V.

Utrum Sacramentum sit signum sensibile?

Prendum e, 1mo signum alty hoc ce sensibile vel externe, vt color &
song, vel interne solum vt visio oculi, quæ sentit solum ab imaginate,
ruty acty phantasia pcipitur solum ab intellu, neq c. imaginato re-
flectit, sugra nos acty pcipersam cognoscit, ex quo fit vt aliquid corpo-
reum n sit per se sensibile, sed solum illigibile. Sermo a. nunc e
de sensibili per sensty externos.

Pa opinio

quæ ab hoc fiat aut ordinetur aliquo modo ad cultum Dei et religio-
nem veram, id est si Deus alicui ex Patribus v. g. revelatas significationem
futuræ sanctitatis in aliqua actione, ut si Moyses transiens cum
hebræis per mare rubrum scribat significare liberationem hominum a pecca-
tis in baptismo futuram, id aliqui affirmant; similiter si Moyses
exaltaverit serpentem in deserto ob sanitatem corporalem hebræo-
rum sciens symbolum esse Christi exaltandi in Cruce ad sanitatem
spiritualem fidelium, huiusmodi actiones ut erant a Moyse, erant
religiosæ ac sacræ.

Pa conclusio. De ratione Sacramenti vrtiliter accipiti est ut sit
signum sacrum non solum ratione rei significatæ, sed etiam ex eo quod sit
aliquid pertinens ad cultum divinum seu religionem veram. Pa pars
patet ex dictis, quia est sanctificans quæ significatur res maxime
sacra est. 2do pars patet ex Conc. Florent. ac Trid. citatis quæ referunt Sacra-
menta ad ritus sacros, de quibus quæstione sequitura. 2do patet: qa Sacramenta debent
a Ministro perfici cum intentione saltem faciendi id quod Ecclesia, ut traditur
in Florent. hoc est semper aliquid ad religionem pertinens. patet 3tio
ex PP. tam græcis qui Sacramenta mysteria hoc est signa ad Mysticas
pertinentia vocant, sic Dionysius de Ecclesiastica Hierarchia sanctissima
signa; quam latinis, Augustinus e. lib. 32. contra Faustum: veteres
Sacramentis appellat opera quæ ad significandum fieri jubebantur, ita
lib. 3. de doctrina Christiana cap. 9. dicit novum et observatione dignissi-
ma et alibi sacrosancta. Confirmat ex S. Th. hic art. 4. ad 2. et art.
5. et 9. seq. art. 1.

Objicies: ablutio qua baptizati fuit in proscenio
S. Genesij, fuit Sacramentum, sed illa fuit ludicra qua adam ibidem religio-
nis veræ, de proinde res ordo prophana. Et si cum eo ioco fuit
coniuncta vera intentio faciendi id faciunt Christiani, eam ablutio-
nem fuisse Sacramentum, ut habet ex can. Romani de secrata dist. 4. et ex
facto Athanasij qui cum ioco baptizasset aliquos pueros iudicatus est ab
Alexandro Patriarcha valide baptizasse, ex quo fit ut ratione huius-
modi intentionis illa actio ad veram Ecclesiam pertinet, cuius fides et
ritus denominat et etiam sacram poterat eam ablutionem, si vero ea ab-
lutio fuisset solum ludibrium sine alia intentione, tunc non fuisset Sacra-
mentum, sanctificatio a. fuisset Genesij vel per internos actus contritionis, vel ex
illa etiam ablutione per privilegium speciale supplente Deo intenti-
onem Ministri.

Obicies 2do: contractus Matrimonij est actio mere prophana
ergo non est Sacramentum est actio sacra. Ans ill: neg. e. dicas contractum illum esse
sacram actionem prout est elevatus a Xto ad rationem Sacramenti sive ad significandam
et conferen-

& contrahendam gram coniugali statui congruentem, actio c. sacra ea
e quæ fieri sit in Ecclia sex tempto, acty. a. sufficienter substituentes etiam
Matrimony sterilem gnte Concil. Trid. recentium gout ce indecorij & Ecclia
indigni ac proinde insam Tractty Matrimony sit ce actio mere prophana. Re-
sponderi sit acty, quibty cetialiter habet Tractty Matrimony prout fiunt ab
intentione suscipientis Sntu, ce sacros saltem secundum quid ap fidem
Chri a qua procedunt; neq obstat gd pensatis obty sint acty hic & nunc
etiam illeciti & in Ecclia prohibiti, gd h ois actio ex aliquo capite sacra,
si vitio aliquo operantis indecenter & contra legem fidei, in templo po-
terit exerceri, sed quando rite ac debito modo exhibetur.

Ea conclio. Non e de rade Sntu vt sit proprie cultty Dei
sue acty a Chriana religione profecty. Pty gd acty virtutis religionis
supponit fidem in agente, quæ e initium salutis ex Trid. sess. 6 cap. 8
& relignatum virtutum, sed quando pagang v.g. intendens facere fo
faciet Ecclia baptizat, Sntu e validum sine hoc Ministri ex can.
Romang citt. & aliqd Sntu n e acty Chriana religionis sine elicitus
sua imperaty. neq dicas illum baptismum vt recipitur a suscipiente
ce actum religionis, gd etiam infans sit a pagano ea rade baptizari,
e nos de actione coty quam de passione loquimur.

Obicies 1mo: Sntu e rity quidam religionis, vt colligitur
ex Florent. & Trid. Ergo acty Chriana religionis. Rr. Sntu hoc ce ali-
quando ritum externa solum quæ ad religionem ptinentem, vt dictum
e, negatur ta hinc sequi vt sit semper acty elicity vel imperaty ab
ea virtute, vel certe Concilia loquuntur regulariter, e cum Sntu, sicuti
decet, administrantur.

Colligit 2mo ex dictis Sntu ce signum sacrum ab hoie,
vel quateng introduxit cultum divinum, vel quateng notat quædam
adiuncta quæ ad divinum cultum ptinent; an verò sint signum
etiam sacrum, quateng in suo vre causet fialiter vel efficienter
sanctitatem ptectam vel imperfectam, patebit infra.

QUESTIO V.

Utrum Sacramentum sit signum sensibile?

Prendum e, 1mo signum alty hoc ce sensibile vel externe, vt color &
song, vel interne solum vt visio oculi, quæ sentit solum ab imaginate,
ruty acty phantasia pcipitur solum ab intellu, neq c. imaginato re-
flectit, sugra nos acty pcipersam cognoscit, ex quo fit vt aliquid corpo-
reum n sit per se sensibile, sed solum illigibile. Sermo a. nunc e
de sensibili per sensty externos.

Pa opinio

Pa opinio est Occami in q. instito quem sequit Bracentis, ad rationem Sntti requiri quod sit signum sensibile, si e. Res contribuent spiritualia adhuc significandum, etiam illud spirituale est proprie Sntu.

2da opinio est communis ad rationem Sntti requirit necessario signum sensibile, de qua re sit.

Pa sentio. Certum est rationem signi sensibilis inesse Sntis tam Evangelicae quam Mosaicae legis. habet hoc ex Concil. Trid. Pa cum sess. 7 mentionem fecisset de nova ac veteris legis Sntis eorum discrimine, in sess. deinde 13. cap. 3. cum hoc inquit, est Eucharistia cum coeteris Sntis symbolum et res sacra et invisibilis gratiam visibilem, id est sensibilem sumpta denominatione a praestantissimo sensu, quam definitione refert et explicat Catechismus de titulo de Sntis. Confirmatur ex canone signum de consecratione dist. 2. ubi cum definivisset Sntu per signum: signum, inquit, est res praeter speciem quam ingerit sensibus aliud aliquid ex se faciens in cognitionem venire, quae definitio fuit accepta ab Augustino.

Colligitur ex dictis primo quod licere sentire cum glos. super can. Sacrificium dist. 2. de consecratione, verbo Sntu; ubi tanquam probabile admittit quod ea definitio invisibilis gratiae visibile signum non sit generalis Sntis etiam novae legis; vera est. et Concil. Trid. citt.

Dices cum glossam, retentam et etiam in impressione quae GREGORIVS Tertiusdecimus edendam curavit, ut omnis occasio aberrandi a recta et Catholica fide occasionem auferret, ut dicitur in Epta quae est certum Sntu et signum sensibile. Ex cam glossam forte finitam fuisse, ob sub distinctione loquuti, ac proinde relinquit lectori sapienti ut quod eligi debeat post Concil. Trid.

Obycies primo Canonem Sacrificium citt. ubi dicitur de Eucharistia sacrificium visibile invisibile est Sntu. Respondet primo verba illa desumpta ex Augustino alio modo se habere, hoc est, sacrificium visibile invisibilis sacrificii Sntu. Respondet 2do nota. Sntu illegi ubi id quod maxime sacrum est in Eucharistia Christi Dni corpus, quod est etiam sensibile per species consecratas, sed nos loquimur de Sntto adaequate sumpto, cuius definitionem alibi attulit Augustinus.

Obycies 2do: contritio actio plane insensibilis est mata Sntis Poenitentiae, Character est res spiritualis, et tn est Sntu, et Chris in Eucharistia hoc se modo invisibile est secundum illum etiam est Sntu. nec dicas si Deus assumeret rem aliquam insensibilem ad rationem Sntis futuram Sntu humanum, de quo loquimur, sed angelicum, quia si assumeretur actio imaginaria vel illicito solum pendens a phantasmate

Sntu

retentam

Sntu illud ad hoes pineret. Ideri et tria solere a Theologis distingui in Snts noue legis; unum dicitur res tn, de, quae significatur et n significat, atq hac e grá plane insensibilis. Alum dicitur Sntu tm, id scilicet significat et n significatur, de quo loquimur, et hoc e semper sensibile, ut ablutio aquae cum verbis te baptizo, et similia. Tertium dicitur res et Sntu simul, qa partim significat partim significat, ut character in baptismo et alys quibusdam, de quo infra. ex quibus colligit, id quanuis Sntu poit involuere aliquem partem de se insensibilem, tn ipsum adaequate et proprie et ultimatum importat sensibilitatem in signo, imo vero contributio ipsa per confectionem, character etiam per ablutionem et unctionem verbis affectam, et ipsa in Cuchia per species panisae veni sensibiles quodammodo fiunt in Snto.

2da ratio. ad rationem signi etiam Snts virtuliter etiam accepti requiritur ut sit signum sensibile. Pbt. qa cum nomen Snti rigorose accepti ex accommodatio Patrum ac Theologorum applicatu a Catechismo Rom. fuerit signis sensibilibus, si Snts deinde ~~deinde~~ definiretur per signum etiam insensibile, definitio rei excederet definitionem hoes, ac proinde n definiret id id significabatur per nomen sui ipsum definitum. Confirmatur ex PP. exponentibus nomen Snti per symbolum ac mysterium, Gregorius e. Nazianzenus orde in sacram lauacrum: mysterium, inquit, appellatur quando n quae videmus intuemur sed alia intuemur et alia credimus, et mento a Arcurio de Snts initio mirch Caleni inscitiam, quisque qui fecerit Snts e symbolum ac mysterium et neget e quid sensibile et corporatum, propterea et Jeremias Patriarcha Constantinop. in responso suae centuriae cap. 7. idco mysteria dicuntur quoniam in signis sensatis illigentiam sunt occultam, ex latinis a. afferri solet Isidorus, sue, ut quidam volunt, Gregorius, sue, ut aly dicunt, Augustinus relatus in can. multi q. j. caa j. id euenit qa Isidorus ex verbis Gregorij et Augustini confixit sentiam qua dixit quadam id eo Snta dici, qa sub tegumento corporalium rerum divina virtus secreto operatur, ubi scilicet significat et gratia sanctificans salutem conuenit ergo notio vocabuli ex pluriorum consensu et n paucorum placito sumenda sit, certum e plures etiam alios Theologos accipere Snts ut quid sensibile, cum Magistro in 4. initio S. Tho. hic art. 4. Scoto, et alys contra.

Objices: Deus et ordinare actum internum attributionis vel alterius virtutis creaturae ad significandam et conferendam gratiam, et Snts, et e. signum practicum gratiae. Confirmatur: qa si abero poit venire Angelo, tunc album n ponerent solum pro corpore sed pro sto magis visi, iam vero significatio et caritas gratiae

et conue=

sit convenire rei spirituali & signum ñ debet supponere solum pro corporeo. Confirmatur 2do: potuisset Deus instituere veras Sntia inter Angelos dum fuerunt in via, vel ad augmentum gratiæ, vel ad reparandem post lapsum, et hæc erit spiritualia utiquae proportionata naturæ Angelicæ. Sane si locutio externa hominis elevatur ad significandam et candam gratiam ita ut sit Sntia, ita et locutio Angelica ee potest. Et quicquid sit de Sntia antecedenti negando seq: ad Sntia e. proprie dictum requiritur ratio signi physici ac sensibilis ex placito plurimorum. Et si dicas eos loqui de Sntiis institutis de facto ac notis ñ vero de possibilibus; ita e, tum qa Catechismus nomen Sntiæ simpliciter et viriliter ad signum sensibile refert, et ergo illud nomen ex com Catholicorum placito significet etiam signa spiritualia, probandum restat nec probari potest. Neq obstat qd Occamus incogerit vherpare hoc nomen in alio sensu, in hoc e. ñ videtur laudabilis, confusionem e. generat diversitas linguarum, quamvis ille videtur solum sibi voluisse qd aliqd signum gratiæ pro Angelis pertum instituti potuerit a Deo; tum qa hoc modo eis definitio elidi ut. v.g. si definitio ignis sit substantia corruptibilis per se fortiter calida, potest quis dicere dari ignem qui sit per se liquidus, qa scilicet Philosophi definierunt ignem nostratem solum ac notum, ñ vero omnem alium illis ignotum.

QUÆSTIO VI.

Utrum Sacramentum sit signum naturale, an vero ad placitum?

Dicendum e jmo ex Catechismo citt. rerum sensibilium quardam inventas ee ut aliquid significent, qualia ñ vocabula, scripturæ, vexilla, imagines, in quibus scilicet si auferatur ratio significandi sublata videtur eadem cur adhibeatur; quardam vero sua tm eadem effectus ee, ut elementa, metalla, stirpes, negari tn ñ, qd etiam hæc postrema habere rationem signi, quamvis ñ propterea saltem principaliter instituta sint ut significent, et e. effectus nobis notiores, ñ signa naturalia suarum causarum.

Dicendum e 2do signa naturalia distingui a signis ad placitum, ñ qd naturalia ñ sunt aliquando ex placito hominum et significent voluntatem eorum, nam sonitus tubæ habetur ex placito seu voluntate bipicinis instantis et d signum naturale talis voluntatis, sed dicunt naturalia qa tanquam effectus vel causæ vel ex natura rei annexa significant ex natura rei, hoc e, alius ex qd superadditur aliud placitum hominum, et sic sonitus tubæ significat ad placitum principum proximæ futuram, qa ita ducibus et militibus placitum e. porro signorum ad placitum quidam nullam habent

similitu-

similitudinem aut proportionem cum rebus significatis, vt laurus & signum
vini venditibus; aliquando vt similitudinem vt casita papauerum a
Tarquinio Rege decussa significârunt eis filio Principes Fabiorum ca=
pite diminuendos esse. his positis.

Communis ac certa sentia est sintu esse necessario signum ad
placitum siue ex institutione Dei, nec posse esse signum naturale. Pbr:
qa res sensibilis, quale est sintu, non potest naturaliter significare rem spiritua=
lem. Sed contra est, qa motus & alacritas vegeta membrorum, hoc viui
propria significat, tam naturalem, quam voluntari; propterea aliqui arbitrant
hoc verum esse qa non potest res sensibilis esse signum naturale nrae sanctifi=
cationis; sed hoc difficile est, cur s. non sit effectus alicuius effectus sensibilis
ita pendens ab hoc, vt nisi quis esset sanctus aut beatus v. g. effectus
ille naturaliter esse non posset: propterea int.

Qa sctio. Potest aliquid sensibile esse signum naturale rei
etiam maxime spiritualis. Pbr: qa totus mundus hic sensibilis ita in=
geritur spiem sui in sensu vt faciat illectum in cognitionem Dei, qd est
res maxime spiritualis, deuenire. sic Rom: 1 inuisibilia Dei, ~~per~~
id est, attributa eius spiritualia, per ea quae facta sunt, id est, sensibilia illecta
conspiciuntur, sicut dictum fuerat Sap. 13. Confirmatur: qa ex sola
hominis figura in coelum erecta Tullius 2 de natura Deorum, & Lactantius,
Firmianus, & Clemens Alexandrinus lib. 3. paedagogi cap. 7. & Bernardus
Cant. serm. 4. inferunt in homine esse naturam illiginem, de qua illaque
Manilius Astronomicorum 4. an dubium est habitare Deum sub pectore
nro, in coelum redire animas coelos beniqui., neq dicas istam significare
immediate sed per discursum, effectus s. notiores, quamuis rationando
cognoscamus ex illis causas, passim a Philosophis signa appellantur, qa
etiam magis pbr in demonstrationibus Mathematicis, in quibus vt plurimum
ratiocinatur a signo.

2da sctio. Non repugnat aliquid sensibile esse signum
naturale etiam sanctitatis. Pbr imo: qa ex creaturis sensibilibus cog=
noscimus Deum esse quid maxime sacrosanctum. 2do qa dotes glorio=
sorum corporum saltem aliquae sint per se sensibiles, & ex ys in superi=
oribus ~~xbello~~ alio placito potest quis rationabiliter deducere esse corpora
amicorum Dei, sed ergo signa saltem probabilia sanctitatis.
Confirmatur 1mo: qa de Thoma Apolo dictum est Joan. 20. qa quoniam me
Thoma vidisti, visio ergo illa sensibilis fuit signum Apolo Christum esse
verum Messiam. similiter apparitio Chri facta Saulo dum iter faceret
Damascum, fuit sensibilis, & tn cum verbis Chri concurrit vt cognoscere
Chri virtus qe sanctitas. confirmatur 2do: qa miracula quae Chrus
patrauit fuerunt sensibilia, ex quibus tn sufficienter indicabatur

Christum

Christum esse sanctum sanctorum. Ioan. 6. videbant signa quia facie-
bat, ex quibus scilicet veniebant in apprehensionem veritatis sed
illa assentiri nolebant, quasi ea miracula fuissent, signa solum ex
placito dicere potuissent Hebraei se non venire in huiusmodi significatione; rursus facta est antiquitus a Prophetis miracula quibus significabatur sanctitas Christi futura.

Neq dicas 2do huiusmodi miracula non esse de se determinata
ad significandam potius hanc veritatem quam aliam quamlibet in
cuius ostensionem a Deo vel a Prophetis fierent, satis e. 8 qd determi-
nentur a circumstantiis e ducant in notitiam vel probabilem vel certam sanctitatis. neq dicas 3do illa fuisse signa fabrata ex placito
Dei e ordinata ad significandum, qa hoc non tollit vacem signi naturalis,
nam etiam statua Alexandri fiebat ex placito Polycleti ad significandum illum, et tn e signum naturale, e multi effectus naturales fiunt ab hominibus libere agentibus. neq dicas 3tio miracula vt significent debere supponere
aliquam revelacem e aliqua signa ad placitum, qd hoc non tollit vacem signi
naturalis prout opponitur signo ad placitum, vt cum artifex permotus a
locutione alterius aliqd opus facit qd ex natura rei significat suum effectum
vel causam, sed e effectus quorum connexio cum causis nescitur quat et signa
illarum tm modo post revelacem factam nobis v.g. ab Angelo.

Obyces: signum naturale significat naturaliter, sed nullum sensibile potest significare naturaliter sanctitatem Christi v.g. qa non e virtus naturalis cognoscibilis. R. significare naturaliter poe sumi duplicitter. imo prout
et naturale opponitur supernaturali, e sic nullum sensibile significat naturaliter qd e, nulla facta supponitione rei supernaturalis aut revelacionis alicuius.
2do naturale sumitur prout opponitur ei qd e ad placitum, quomodo
etiam in ordine supernaturali multa naturaliter significant, vt visio beatifica significat lumen gloriae, e alia effectus suos causas, e sic dicimus tegumenta sensibilia esse poe signa naturalia.

Tertia sententia. Sacramenta de facto sunt signa ad placitum e ex institutione divina. sic hoc imo de Sacramentis novae legis ex Trid. sess. 7 can. 1.
quae propterea appellantur Sacramenta Bonica can. intra Lectiam de consecrabe
oleum. 2. Pth. a. virtute ex Augustino potissimum, hic e. lib. 1. de doctrina
Christiana, ubi tradens signum in naturale e datum, sub hoc 2do genere
signorum quae Sacramenta vocantur, e habet expresse in Catechismo Rom. cit. neq in
hoc Theologi discrepant cum pateat inter res corporeas quae assumuntur et
ad vacem Sacra e gratam sanctificantem non esse tantam connexionem nisi
sine extrinseca institutione supernaturaliter ducere valeant in notitiam certam veram, certam e infallibilem gratiae, quae ut tanta vel detur.

Quaeres: utrum analogia naturalis quae e in rebus sensibilibus, v.g. in

ablutione

ablutione a qua cum emundabat a peccatis, poet de potia absoluta naturaliter significare gratiam quae conferitur, et similia. Et n poe, piri per potiam Dei tributur significatio ad placitum cum veritate infallibili, analogia e. naturis repraesentat naturam et qualitates rei similis, sed n ostendit rem illam existere aut futuram a parte rei, significatio a. Sacramentalis significat gratiam aut tribui aut tribuendam ee in n ponentibus obiecim.

Objcies 1mo: potia absolutionis vt Sacramento Poenitentiae significat remissionem peccatorum ex instituto hominum, dicitur e. absolvo te a peccatis &c. n habet significatio ex institutione divina, neg dicas per ea verba vt et ex hominum instituto significari solum remissionem quae homines per humanam potestatem offensas in te commissas condonant, vt vero dicuntur a Sacerdote in ijs circumstantijs significare remissionem offensae divinae superiori potestate factam. contra e. o 1mo, qa in extrema unctione mentio fit remissionis a Deo faciendae, cum dicatur: indulgeat tibi Deus &c. ideo qa homines potest convenire in referiendis verbis quibus significet dimissio peccatorum in Deum commissorum faciendam per authoritate divinam, imo de facto Scribae dicebant Lucae 5: quis est dimittere peccata nisi solus Deus, et Christus cum addit. vt sciatis qa filius hominis habet potestatem dimittendi peccata, adhibuit verba significatoris humanae, aliquem illum n illexisset. Confirmatur hoc ex reliquis Sacramentis, in Eucharistia e. hoc est Corpus meum, significat e humanae institutionis; rursus in Confirmatione: Ego te consigno signo Crucis et confirmo te chrismate salutis; deinde in ordine dicitur: Accipe Spiritum S. &c.

Dicent aliqui verba dimittendi, indulgendi &c, ex institutione hominum significare quidem remissionem, sed ea n certo et infallibiliter datur ideo requiritur in Sacramentis. Sed contra e, qa hoc modo n mutatur potest significatio vocabuli sed suppponita fiducia Dei efficientis gratiam significatam. Confirmatur: qa aliud e tribuere veritatem et certitudinem verbis prolatis, ac proinde habentibus iam suam significationem, aliud instituere de novo eorum significationem. propterea.

Dicent alij verba dimittendi peccata et similia vt et indicata ab hominibus significare donationem quidem sicuti humano modo fieri solet, sed n cum reductione in gratiam Dei, amicitiam, et adoptionem filiorum, ec proinde ea verba posunt ee vera etiamsi Deus ita condonaret peccatum mortale vt tn n tribueret gratiam iustificantem, cum igitur in Sacramento significet aeterna huiusmodi gratiam, iam significato eorum, sacramentum propria de novo et divinitus instituta e, aliqua verba Sacramentalia significant peculiaria accidentia gratiae propria cuiusq Sacramenti, qd n habetur ex platito humano, ad confirmationem dico in, Eucharistia notari refectionem spiritualem, similiter in confirmatione

sensus

sensqd: ego te consigno interne & chrismate salutis n cuiuscunq
sed humanalis; rursq cum dicitur: Accipe spiritum S. &c illigatur effectu
peculiaris grae divina, quae n significatur per illa verba prout it solum
ex humana institutione. Deeri tn ut semper ex institutione Can
per verba & actiones sntales significari graam certo & infallibiliter haben=
dam; & sic n ponitur solum veritas infallibilis in re ipsa, sed in signi=
ficatione etiam per signo qd illam infallibilitatem notat & n ex hum placito.

Obycies 2do: vel Deus instituendo huiusmodi signa abstulit a
vocibus significationem antiquam ex hominum placito, vel illam retinens ad=
didit aliam de novo. n jmum, qa in Matrimonij n verba illa v.g: volo te in
coniugem n significent talem consensum nullus & contractus erit ac proinde nul=
lum sntes n 2dum, qa quando dicitur volo te in coniugem si ea verba sig=
nificent datur mihi grae sanctificans, magna fit vocum perturbatio, qd nam
e: vocabulum ex illis significabit datur mihi grae deinde nec illa vocis
significatio humana ut cum, in baptismo quis abluens dicit: ego te abluo,
quis e. hoc n videt? Rs humanam significationem n esse sublatam sed
occultiorem quandam insinuata, nadeo ut verba una cum reb constituant
signum completum grae; simile quid accidit in dictis occultis & para=
bolis quibusdam sapientum, qualia fuere symbola Pythagorae, nec
potig in jsemblematis quas Italice vocamus Imprese stantes rebus
& verbis; neq in hoc fit perturbatio, in contractu e. Matrimonij traditio
illa corporum & acceptatio ita simultaneae significant mutuum consensum
ut sntaliter significet graam cum mutua charitate quam Deus impertit
illis, n 2. a. necesse in omnibus saltem sntis ut singulis verbis aut actib
habeantur divisim particula significativa, sed tota formula completa
sit sumi ut signum grae quae recipitur, sicuti tota lauro dispensa
foribus significat unc vinum venibile, et signum per unam frondem
n significet unq v.g: cyathus & per aliam alius; ex quo fit ut significatio
sntalis n sit necessario ac semper per modum vocabuli, sed aliquando
per modum rei. neq superflua e eius significatio vocum, qa semper determi=
nat illas res sbi, v.g: cum quis aquam rejicit infanti poet dicere, ego
te refrigero, sed tn dicit: ego te lavo, ut per arcanum etiam notatem in=
dicet hac ablutionem.

Obycies 3tio: in hoc consistit potissimum voluntas Dei
& hominis Mis velle & facere, per hoc e. qd voluit Deus fieri hucem facta e
hus, qd praestare nequit humana voluntas, quamvis ergo ex eo qd si
velint homines hoc vel illud esse signum huius vel illius rei, illud n sit signum
reale in nra sed moraliter in existimatione hominum, tn quando Deus vult aliquid esse
signum, illud signum erit tale ex nra rei. Rs velle Dei e. facere, sed
eum modum quo Deus vult, eum ergo Deus vult res sensibiles esse signa

ad eum

ad eum modum solum quo aliqua rei naŭales, vt signa ex horum in=
stituto, talem significaõem solum habebunt; addit et cum signa sint
naŭalia ex intima naŭ sive secundum exigentiam innatam ñ posse
a Deo fieri vt si res naŭaliter ñ exigit exigat naŭaliter, sequeretur q. ex
vno capite qd illa res ñ exigeret naŭaliter, qa fiat ex eig cetera, et ex alio
capite exigeret naŭaliter qd Deus vellet ex talem exigentiam.

Obyciet 4to: Minister baptismi v: g: baptizat ex inten=
tione iustificandi & iustificat ex caŭ talis intentionis, sed ipse actus
baptismi est effectus hujus intentionis & gratiam mediate est effectus iusti=
ficatis, ac proinde sit connexionem ex naŭ rei cum justificatione et conse=
quenter est signum aliqd naŭale illis. neq dicas ablutionem illam ex=
ternam ñ esse ex naŭ sua connexam cum tali intentione ac fine, qa
satis qd de facto hat talem vacempnes e. marmor sit ex naŭ sua fi=
guram Crucis, tn quando illam sit signat Crucem naŭaliter. Respondet sit
talem ablutionem habere ~~abtrinsecum~~ ad extrinsecum connexionem cum iustificatione in
statu ~~in re ita~~ cetera tsive in gne caŭ finalis, sed significare liberam iusti=
ficationem secundum existiam realem a qua ñ dependet, neq ex naŭ rei cum
illa connectitur, sed ex arbitrio Dei volentis hominem justificare. Sed
tra, qa intentio baptizantis pendet ab huiusmodi voluntate Dei, ex eo
e. qd quis credit Deum velle iustificare baptizatum movetur ad bap=
tizandum & baptismum saltem mediate sit connexionem cum tali volun=
tate et revelatione Dei quae est caŭ collationis gratiae, ac proinde sit connex=
ionem ex naŭ rei cum illa, propterea respondetur aliqui baptismum
et similes actiones externas ex oio easdem nec habere mutabandae
pendentiam sive fiant ex ~~illa~~ una intentione sive ex alia. Respondet
in baptismum dici signum ad placitum secundum illam similitudi=
nem quae apparet, ñ vero secundum eam rationem quam habent ab ex=
trinseco et per accidens sit, si e. Deus ablutioni superaddit etiam qualita=
tem effectuam gratiae, vt multi volunt ea erit signum naŭale, sicuti caŭ
necessaria contra mentem et signum qd erit effectus.

Quarta sectio. Ro rationem Sti necessarium esse vt eig
significatio sit ex institutione et ñ naŭalis. Pte ex Catechismo Rom. cit.
postquam e. nomen Sti et eig significatum sub conceptu quodam confuso
assignasset, applicavit illi datum definitionem vt sit in eo rerum genere
quae significant vt vocabula, scripturae, vexilla et similia; si igitur quis
accipiat aliqd signum naŭale iam excedit ~~ro~~ id qd illegitimi nomen Sti,
propterea Doctores cum Magistro in 4to libro ex Hugone Victorino
diversam institutionem tanquam aliquid notatum in definitione
Sti etiam valdissime accepti recipiunt.

Obyciet 3tio: significare per modum similitudinis et ima=
gines

gnis e significare naaliter, sic e. Statua Cæsaris Cæsarem notat, sed
Smtu ex Hugone e Magistro in 4to cum Theologis ita significat vt
rei significatæ imaginem gerat & naaliter significat. Secundo, si-
militudinem quæ inter Smtu e rem significatam intercedit n e per-
fectam, sicut imago Cæsaris quæ illum repsentat, sed magis imperfectam
e incompletam, cum pertim radem instabilis existentiæ, grãæ cum
etio n ponente obicem res naalis n ~~a~~ exprimant. pro qua tn re sit.

Quinta sctio. de Smtu ht aliquam similitudinem naa-
lem incompletam sive potig proportionatam cum grãa significata,
dicitur a. potig proportio quam similitudo, similitudo e. illa
proprie e per quam res conueniunt in spe vel in gne proximo aut
propinquo, aqua vero v.g: abluens in baptismo n e hoc modo similis
grãæ, vix e. conveniunt in rade entis, proportio a. attenditur tenes,
hoc: vt sicut aqua corpori affusa tollit eis sordes, ita grãa infusa hiæ
aufert ab illa peccatum.

Pth. a. sctio ex definitione Hugonis Victorini lib. 1 de
Smtis parte 9 cap. 1. qua dicitur Smtu e naali elementum ex similitu-
dine repsentans. Confirmatur ex definitione Magistri in quarto sctio
quam recipiunt in hac parte, Smtu e visibilis forma invisibilis grãæ
vt eis imaginem gerat, cuius sententiam recitat e radem explicat Cate-
chismus Rom. cit. dicens Smtu spec quadam e similitudine id nobis
declarat qd Deus effecit in animis nris. Confirmat 2do inductione, pt
e. notauit Tertullianus de resurrectione carnis: carne, inquit, abluit
vt hia emaculetur, caro ungitur vt hia consecretur, caro signatur
vt hia muniatur e ita de ceteris, in Smtis etiam veteris legis erat
aliqualis proportio, circumcisio e. signabat exuacuacem carnis e
peccati quæ per baptismum habetur, can. 2 de consecrade dist. 4.
eis tigni pascalis significabat grãam reficientem nos in Eucstia,
can. sentam sanctam de consecrade dist. 3. ut de consecrade sacer-
otum e de purificaoibus expiatorum quæ habebant etiam proportio-
nem aliquam cum grãa quæ nobis traditur in correspondentibus Smtis,
idem arguit ipse mtus probabiliter de Smtis in lege naa, si quæ
fuerent proprie Smta, ex notioribus e. ignota naaliter præsumunt.

Sexta sctio. quamvis poit Deus ad significandam
cor
imo e ~~au~~ ferendam grãam assumere aliquid qd tn proportionem cum
illa n hat, tn ad Smtu rigorose acceptum huiusmodi proportio requirit
dari huiusmodi proportionem qa qd nullam oio hat vix steriset
sp analogiam quam in oibus fere rebus illecibus humanis per ordinem ad
superna adunata rei cuiuscunq subtiliter deprehendit, nam si v.g:
loco ablutionis in baptismo infans maculando cet sordibus ac limo,

adhuc

adhuc quis diceret, hoc esse simile graue, qa scilicet grauia maculam
inferret hoc veteri illum deformans, et diabolum ipsum tordiaret.

Sed 2.a pma pars rationis: qa si hoies per hederam et plumbum
significant vinum venenosum, et fores theatri aperiendas quae non habent
huiusmodi proportionem inter signum et etiam Deus similis signorum
quae vti poterit: conferre 2.a gravam ipsi quotiescunq velit et per hoc cunq etiam
physice maxime disparatum, cum insertim vnig hois dederit multis
vitam aeternam, ~~quae ratio~~ Dax pars ipsi definitione non solum Hugonis 2da
et Magistri recepta a Theologis, sed etiam a Catechismo illis explicatur
de Sntu cum nomen ita nouum res assignata, sit in cognitione rerum quae spes
quaedam ac similitudine declarat diuina in Angelis operaoem. Confirmatur
ex Augustino epla 23. si Sntu similitudinem quandam earum rerum,
quarum est Sntu, non haberetis ojo Sntu non esset, nosse 2.a similitudinis
illegi est proportio naalis, vt illexine vocetur Catechismus, et non solum ex
ratione vocabularis quemodo verba dicuntur imagines rerum. Neq
obstat qd loquatur de similitudine pn, quam signum sacrum interdum
accipit nomen rei significatae, vt Sntu corporis et sanguinis Chri dicit
corp et sanguis Chri, vt quidam volunt, qa de tali etiam similitudine
loquitur per quam dicit diem anniuersarium Passionis Dni vocari
diem quo Dns passus est, inter hos 2.a dies et similitudo et coherentia
quaedam naalis ex annuo solis ac Lunae decursu.

Colligitur ex dictis ea verba Chri Dni ad Magdalenam
prolata: remittuntur tibi peccata &c. non fuisse Sntu pn. de secretum etiam
talis analogia, nec fuit pars Sntu Poenitentiae, qa non fuit ibi maa,
vde confessio vocalis, et ex alio capite etiam; similiter sex species con:
secratae sumerentur tm vt signum Chri corporis et sanguinis ibi la:
tentis sine ordine ad nutritionem spiritualem, non est Sntu etiam ex
hoc capite, qa non habet talem analogiam cum corpore et sanguine.

Quaeres: vtrum signum Sntale sit vnum quid totale
conflatum ex duobus partialibus signis, v. g: rebus et verbis; ax vero
quid indiuisibiliter resultans? Respondet Caietanus art. 6. ad 2um
non esse duas relationes signi partialis, sed resultare vnum quid ex com:
posito rerum et verborum, vt ait docere hic S. Thomas. sed ex eo
colligitur oppositum, cum dicat aqua nos vti ad significandam omnium
ablutionem sola, et forma addat vim significandi esse principaliter in verbis,
confirmatur: qa tam de ablutione in baptismo quam de verbis: ego te bap:
tizo verum est dicere, ho ter spem quam ingerunt senibus aliud quid
facium ei in cognitionem venire.

Obiicies 1mo: si Sntu insertim nouae legis, vtiat necessario ex
analogia naali tanquam incompleta ratione significandi et ex verbis
sine

sunt alys rebus magis determinatuis tanquam alia incompleta in
rade signi, sintu n signum ad placitum, sed quod compositum ex signo
naali e ad placitum dici debet. Ideri ipse denominacoem poe de sumi
a potiori, ac proinde ad determinatuis e potissimum a verbis in
quibus e principatum significandi docuit Augustinus, cum pertinet
significao ex placito in verbis sit duplex, ex placito scilicet horum,
e Dei. addi ipse illam analogiam naalem requiri quidem ad significa-
cadam incompletam, sed n ee satis ad inducendam partialiter notitiam
gratiae cum notetur divina institutio; simile quid videre e in in-
signibus coubus v. g: in emblemate Academiae Parthenia, sola :. ea
verba: transiens nodis, n a hpis poeticam significacoem, sed si superaddatur
magnetico lapidi e a pnulus, iam poetica significade e lapis signi-
ficabit sapientiam vel beatam Virginem, e arcang anulorum
nexus notabit laborem sapientiae aut Virginis quo sodales in unum
colligantur.

Obycies 2do: signa ad placitum ex Catechismo citt. ita
se hnt ut si ex illis vim significandi detraxeris, sublata sit cau-
sa cur sit instituta, sed signa sintalia sita se hnt, q. si tracta Matrimonij
etiamsi ab illo auferas significacoem sintalem adhuc multam causam ht
vb instituatur, id e, conservacoem spei. Rr si ad contractum Matrimonij
auferatur modus Christiana quo q fiertur rado signi, cessare causam cur insti-
tutum sit ad gratiam matrimonialem significandam e efficiendam,
go satis e.

Obycies 3tio: Baptismus collatus a Ministro sine intenti-
one requisita, n e sintu ex Concil. Florent. sub Eugenio 4. de instruc-
tione paganorum d 4. e tn ducit fientes in notitiam gratiae significa-
ntis, g datur sintu, id e, signum gratiae significantis sine sinto.
Rr Baptismum eo modo collatum n e signum sua n ducerem noti-
tiam ex institutione Christi cadente scilicet super talem actionem sine
congrua intentione exercitam, sed e signum ex similitudine quam ht
secundum externam speciem cum baptismo quando vere conferitur,
e qui e signum divinitus institutum; neq obstat go huiusmodi
etiam significado censeat remote ex institutione Dei qua verum
baptismum instituit.

Quaeres: utrum connexio moralis, puta meriti pertinet
condigni vel laboris respectu praemij aut mercedis quando intercessit
labium antecedens, satis sit ad institutionem signi sintalis, v. g:
cum Deus dixit: si d post baptismum recte vivas quegebo gratiam
pro mentis? Rr n ee satis, ut colligitur imo ex Catechismo Rom. citt.
ponente sinto in genere signorum, qualia sit vexilla, scripturae, e similia.

Do ex

2do ex Concil. Florent. dum dixit Sta veteris legis ñ cabant gram de eam solum dandam per passionem Chri, ac proinde ñ ex meritis cõnecung alterig. 3tio Sta veteris legis significabant gram quae conferitur in nris Sts, vt colligitur ex S. Paulo de baptismo, e alys: hae conferitur ex opere operato, neq. e. nra Sta haberent tantam excellentiam si grã solum iuxta merita suscipientium darent.

QUÆSTIO VII.

Quænam institutio sumi signi requiratur pro Sacramento?

Dicendum e pmo multaliter poe a Principe indutui aliquid in signum alterig rei; pmo explicite e in actu signato, sn verbis aut prolatis, aut scriptis, aut alio sufficienti modo promulget v. g. vt vexillum erectum sit signum militibus ut faciendi, quomodo Deus dixit Abrahã Circumcisionem futuram in signum foederis cum eo facti Genes. 17. 2do modo implicite e in actu exercito, v. g. si Dux imperet militibus vt si fuerit erectum vexillum ita cogerent, ita Christ. Rex gratiae cupiens Baptismum adgredi si quis baptizatus fuerit salus erit; vtrumq. hoc et Princeps vel immediate facere, vel mediante aliquo alio cui det hoc in mandatis. 3tio et Deus alio etiam modo se habere, si nimirum per gram praeuenientem opportunam rebus praesentibus moueat horem ad instituendum aliud signum, quomodo Deus Israelitarum aduum rupnadum contra Author e, et vt agens particulare, sed visle in Domine praeiuta si inspiravit solum mulieri Raab vt faciam purpuream funiculum apponeret in signum sua liberandis, cuig tn signi, quamuis author fuerit Deus, th fuit signum ex instituto e ex conuento illig mulieris cum exploratoribus.

Dicendum e 2do aliud ee instituere aliquid in signum ex placito, aliud cognoscere, imo e notificare, alteri similitudinem seu proportionem unig rei cum alia, metaphorice e. locutio e notitiae proportionis, neq th e institutio signorum; v. g. cum quis pueritiam vocat humanae vitae Auroram, e senectutem Vesperam, notificat proportionem, nec th sequitur pro Aurora sit signum ex placito pueritia, vt sita Aurora diei horis deberant in cognitionem pueritia, propterea Hebreis 4 parte initio distinguit inter signa instituta e ea quae contingebant Hebraeis in figura solum.

Prima opinio existimat ad divinam institutionem signi sacramentalis satis ee quamcung ordinabem divinam siue expressam, id est per propriam revelationem, siue implicitam e quae sitper insinctum.

Sta Alensis

ita Alensis 4 parte initio, videt S. Thomæ hic art. 5. ad 3tium.

Eda opinio asserit requiri aliquam Dei propriam revelaõem.

Pa xlio. ad institutionem signi Smtalis n̄ ē satis ordinaria directio divinæ providentiæ per cõia auxilia humanorum actuum etiam supnaãlium, sed requiritur peculiaris intimaõ vel revelaõ circa signum saltem indeterminate sumptum. Pbt ex definitione Smti qua dicit signum ex institutione seu ꝯventione divina, id ē, prout opponitur humanæ, ut ex Theologis ē potissimum ex Catechismo colligitur, si a. per cõia auxilia graæ, quibus hoies deliberare solent de rebus, iudicarent ēe raõabile hic ē nunc instituere signum aliqd iustificaõis, diceretur illa humana prorsus institutio, quomodo ē actus supnaãles humanæ voluntatis dicuntur humani. Confirmat jmo inductione, nam Smta noua a Chro Dno, veteris verò legis a Deo per Moysen tradita st, ex quo licet arguere de Smtis in lege naæ ut Deus scilicet revelaverit saltem Adamo post lapsum, n̄ determinando in particulari de aliquibus signis Salvatoris siue salutis per illum acquirendæ, quibus etiam signis exhibitis poent separari a profanis ē aggregari fidelibus in ordine ad veri Dei cultum, propterea Hugo Victorinus j lib. de Smtis parte 2 cap. 4: conycimus, inquit, qd Deus hoiem a principio ad hæc exercenda consilio erudierit, propterea etiam Sacrificium Melchisedechi probabile ē divina ~~revelaõe institutione~~ ir revelaõe institutum fuisse, qd etiam nnisi a Melchisedeche ministratum oibus hoium gnibus quidam putant, ē de remedio paruulorum pbt efficacius, si e. nulla fuisset revelaõ qd Deus collaturus eet graam paruulis, quando aliqua protestaõ fidei exhiberetur, negligentiores hoies ꝯnaãliter fuissent in adhibendo remedium cum notabili detrimento posteritatis Strum Patriarcharum. Confirmat 2do: qa alioquin quilibet Episcopus v. g. poet instituere Smtu, si nimirum cognoscens abundantem graam, quam daturus ē Deus tempore Ante Chri servis Dei signandis in frontibus Apocal. 7: ne cedant psecutionibus, instituerent aliquod signum illius amplæ sanctificaõis cum coeteris requisitis, iam octauum in Ecclia Smtu induceret simile saltem legis veteris Smtis.

Eda xlio. Ad institutionem signi Smtalis necessarium n̄ ē ut Deus per se ē immediate illam hoibus insinuet. Pbt: qa veteris legis Smta ordinata per ~~alios~~ Angelos fuerunt in manu mediatoris ut habet ad Galatas 3. nra verò a Chro Deo ē hoie instituta st, ut definitur in Trid. sess. 7. can. j. Smta denique legis naæ a fortiori videntur instituta mediantibus tm Angelis, ē forte n̄ ab uno

primario

primario multorum Principe cultore totius congregationis fidelium, sed a custodibus particularium vel omnium vel familiarum, Dei noce revelantibus, sic e. a minoribus ad potiora quasi divina providentiae modo procedatur, quomodo illigi pt. S. Thomas hic art. 5.

Tertia Scho. Ad institutionem Sntti n videtur necessario requiri, vt Chrs vel Deus instituens explicet velle se in actu signato vt aliquas res sit signum sigae vt ea, sensibus gesta fideles illigant dari vel dandam esse gram sanctificantem, sed satis esse vt in actu exercito illud praestet, instituendo v. g. ablutionem cum verbis exercendo se caeterum gram ijs qui baptizentur. Pbt jmo: qa certum e apud Theologos requiri in scriptura institutionem expressam aliquorum saltem Sacrorum novae legis, at ibi n asseritur dixisse Christum solo hoc esse fidelibus signum iustificationis, sed solum in actu exercito, et implicite, vel virtualiter assignando materiam et formam et promissionem gratiae sine institutio signi vt signum e, n e necessaria. Maior pbt: Baptismus e instituta fuit vel Matth. 3. cum Chrs in Jordane baptizatus fuit a Joanne, vel quando Chrs Matth. vltimo dixit: Ite docete omnes gentes etc, qui cum baptizati fuerit salvus erit. Minor probatur in hoc et similibus assignat solum materiam et formam Sacramenti, et insinuatur collatio gratiae, vt pbt legenti; in Sacramentis veteris legis videbimus magis considerata fuisse res signi, cum praesertim dicat Catechismus citt. ea fuisse instituta vt signa tm, et qa cum carerent vi activa, ratio ipsa signi attendenda potissimum videbatur.

Dices: Eucharistia saltem nobis interpretatur ita et divinitus instituta Sacramenta, vt per ea tanquam per signa sequatur gratia se. Ideo contra e jmo qa quamvis Concilia declararint Sacramenta esse signa, institutionem tn Christi ex ipso Evangelio proponunt., 2do si hoc esset, oporteret vt fideles accedentes ad Sacramenta rationem signi plurimi facerent, cum tn de gratia sequenda cogitent, neq explicite saltem significandi rationem attendant, neq vlg horbari solet vt ad rationem signi formalem respiciat.

Objcies jmo: sequeretur sumptionem Eucharistiae esse Sacramentum, dixit e. Chrs qui manducat meam carnem etc in me manet et ego in illo. Confirmatur: qa cum Chrs dixerit si quis bene operabitur sabbatis, opus bonum est Sacramentum. Ponent aliqui sumptionem Eucharistiae n esse Sacramentum saltem sine additio, qa Sacramentum e signum completum, ac proinde ed totius complementum integrale, cum significationem nutritionis spiritualis proxime quis insinuet per modum applicationis cibi. ad confirmationem Rs bona opera si sit interna solum, istam n esse Sacramentum ex defectu sensibilitatis, si vero fuerint etiam externa et meritoria praesertim de

consigno

congruo, iam n ee signa saltem ex instituto, si a. fierent n meritoria
vel si vltra meritum grãa operatur ex opere operato si habebit forte
analogiam naturalem, sic si aliquando hãt cum ceteris requisitis n ee
absurdum si Sntã dicantur.

QVESTIO VIII

Vtrum Sacramentum sit Ecclesiastica coerimonia?

Dicendum e, imo rem sacram latius patere quam coerimoniam, quoniam
2. sacra precipue diuino cultui dedicantur, vt altare, eucharistia et
sacerdotii vestimenta, sacra dicuntur, imo, vt ait Epiphanius in 2da
Synodo Nicena act. 6. multa quæ inter nos sacrata et sacram precipuam
n accipiunt, tale e signum crucis, imagines, et similia, ~~ad~~ et hæc nemo
dixit coerimoniaas, coerimonia e, cuius nomen Augustinus lib. 2 retrac-
tationum cap. 37. dixit n ee in vsu sacrarum litterarum, verum geoni-
am Exodi 18. et Deuteron. 4. et alibi ~~tacite~~ mentio fit coerimonia-
rum, vel hoc latuit Augustinum, vt aliqui volunt, vel forte Bibliorum
versio, quam habuit Augustinus, pro vocabulo coerimoniæ ritus vel obser-
uatio appellauit, coerimonia, in quam, Ecclesiastica, vt notauit Bruno de
coerimoniis initio, e ritus siue modus agendi quidam exterius quem Eccle-
sia in cultu diuino obseruat; ex quo fit vt sit actus sensibilis nec sacralis
aliquo modo significans quantum e de se diuinam excellentiam et ad
spiritualem effectum conferens, hæc a. quamuis late sumpto vocabulo
post ee aliquid priuatum et vnica vice factum e, et iterari etiam nequeat,
th coerimonia rigorose accepta e actus aliqua publice stabilita per legem
aut vsum.

Pa opinio existimat Sntu ee tantum involuere coerimo-
niam publicam etiam lege stabilitam. ita Bellarminus lib. 5. de Sntis cap.
9. Suarez disp. 5. sect. 3. Pbt. qa Sntã sic instituta ad utilitatem n vnius
hois sed omnium, et pertinet ad aliquem statum religionis in quo certi hoies
conueniant. Deinde et Sntã prout ordinario modo instituuntur
respicere utilitatem omnem, et requirit statum aliquem publicum v. g. legis
Mosaicæ vel Mosaicæ, ex hoc a. patet qd Deus s. nunquam modo extra-
ordinario n potest instituere Sntu sine vno vel altero hoie.

2da opinio putat Sntu ee necessario signum stabile
et fixum saltem in actu primo, id e, vt exigat duraoem stabilem, quamuis
eam actu aliquando n hãt. ita quidam recentiores probant. qa Sntu debet
ee actus vt distinguat hoies vnius religionis ab alijs. Deinde et id ee regula-
riter verum, vtrum a. hoc etiamsi requiratur probandum restat.

Tertia opinio existimat ad etiam Sntu pertinere coerimoniam,
sed n

sed ñ qua necessario secundum actum aut secundum exigentiam stabili lege firmetur. Pt: qa ñ omne sacrificium è signum divinæ excellentiæ è gtinens è communem utilitatem in quocunq statu, quam sntu sit signum sanctitatis humanæ, sed sacrificium ~~ꝓt~~ è privatum neq exigens stabilem duradem, sm modo e. Hæc si Deus omisisset, fuisset huiusmodi sacrificium & è sntu aliqs similiter fieri poet.

Pe scho. omne sntm aliquam Ecclia diem cerimoniam importat. Pt, jmo ex Concil. Florent. qd cerimonias ~~sunt~~ veteris legis fuerunt in sacra, sacrificia, è snta, ut notavit Valentia dis. 3. q. j. & illa igitur. & ad cerimoniam tanquam ad predicatum cmune, referuntur, de sntis a. nova legis ~~pt~~ hoc ictum inductione, ex quibus sumptio erit de sntis in lege nova, cum ñ sit necessarium multiplicare sntm instituendi.

Obycies jmo: in lege nova snta ñ habuerunt determinatum ritum neq res certas ac promde nec stabilem legem. Rx si ea snta ñ habuerunt stabilem legem circa speem determinatam actionis vel rerum, habuerunt certe circa racem aliquam gnricam, ut aliquo signo protestarentur fidem Salvatoris, vel quo simile traderet posteris, alioquin deditusi certitudine boni eventq v. g: circa remedium parvulorum facile illud omisissent.

Obycies 2do: sntm Matrimonij celebratur aliquando per actq indecoros è qui nulla rac per rigsacri aut ab Ecclia observari ~~ꝓt~~. Rx huiusmodi actus quatenq ~~ꝓt~~ ex intentione propria christianorum è cerimoniam, si ñ in actu è simpliciter, saltem secundum quid & secundum exigentiam, qa sacro quodam modo prestari potheant.

3da scitio. sntm viriliter acceptum in benepar cerimoniam in recto, poutam definitur. Pt: qa Euchtia quæ servatur in altari è sntu erigrie è sine dubito, ut habetur ex Trident. sess. 13 multis in locis, è can. q. è 7. è ex cmi sensu ac modo loquendi Patrum è fidelium, sed Euchtia sub modo sumpta ñ è cerimonia, cum ñ sit actio transiens sed res ordo permanens. Q. ñ de sntm è cerimonia saltem in recto. confirmatur: qa quamvis tropica è ampliata sive potq distracta locutione diceretur, sicut a quibusdam dictum è, Euchtia è consecrato speerum panis, è, tn postquam damnati ~~ꝓt~~ hæretici nri temporis, cogd inverint Euchtiam è ipsam actionem è rem ñ vero rem permanentem, tanto magis cavendum è ne ex modo loquendi conveniret cum illis in re etiam qua videamur, sicuti ex quo illi noie ~~cere~~ communi ad significandos suos errores circa Euchtiam abutuntur, catholici ñ vurpant id nomen, simile quid notat Augustinus in psal. 32. dum dicit: eo tempore regulas

ab Ecclia

ab Ecclia cytharas & organa theatrica, qa scilicet gentiles ys ad luxum & libidinem in theatris & sacrificeys suis utebantur.

Obycies jmo: maa & foa Smtorum simul sumpta importantur in recto, dicitur. e. Baptismus e ablutio & verba praescripta, sed verba consecraois sit foa Smti Euchtia, ut habetur ex Concilio Florent. in decreto Eugenij §. 3tium & Eetiam coerimonia quae consistit in illorum verborum prolave pdicabitur in recto de Euchtia. Rdent aliqui foam intrinsece constituentem, sicut Aia & corpus constituunt hoem, pdicari in recto, foam a. extrinsecam & transeuntem & quae n efficit rem constitutam n importari in recto, ut ptt in obtis poiarum & habituum in quibus assignatur rao maalis seu maa, & rao formalis seu foa quae concurrit etia efficienter ad actum, neq. e. dicitur poia visiua aut visio e lux, sed vitalis attingentia lucis. Rdent alij verba consecraois ee foam intrinsece ptinentem & per modum adiacentis n per se stantis, ac proinde pdicari in obliquo seu de connotato, sicut coena n dicitur tempus vespertinum. ex quibus habet Authores coeteroqui dissidentes conuenire in hoc qd consecrao, quae cum alijs adiunctis coerimoniam constituit, n pdicetur in recto de Euchtia.

Colligitur ex dictis eos PP. & AA. qui absolute dicunt Smtu ee coerimoniam vel loqui regulariter n vtsliter, sicuti ad rigorosam definitionem requiritur, vel loqui de Smtis prout etiam constituuntur in fieri, quomodo Euchtia consecrao dicitur.

Tertia sctio. Non videtur de eetia Smti ut inuoluat coerimoniam publicam & stabili institutione aut lege firmatam. Ptt ex Conc. Trid. & Catechismo Rom. citt. quae definiunt Smtu, ut sit inuisibilis gratiae visibile signum ad nram iustificaoem institutum. hoc. a. pt sistere etiamsi Dei nullam publicam aut stabilem duraoem instituat pro tali signo. Confirmatur: qa sacrificium cruentum Chri Dni in Cruce fuit verum & proprie dictum sacrificium etiamsi n fuerit eo modo iterandum, imo etiamsi n fuisset institutum sacrificium Missae ad illud repsentandum, adhuc illud fuisset sacrificium & e Smtu aliqd poterit vere ee tale quamuis iterandum aut a pluribus celebrandum n sit.

EVAESTIO IX

Vtrum Sacramentum sit signum practicum alicuius sanctificationis perfectae, vel saltem imperfectae in suscipiente Sacramentum?

Dicendum e jmo signorum quaedam ee mere speculatiua, ut haec vox Deus, quae n trahit secum ullam aliam actionem. quaedam

esse

esse practica, vt erecto vexilli quaesita mulier uter capessant;
aliud a. e praetexum per modum causae trahentis effectum, aliud
per modum conditionis sine qua non ponitur res significata, aliud
per modum coexistentis sine ulla dependentia, vt si Deus velit
duo disparata simul existere, adhoc igitur vt signum sit praetexum
sanctitatis satis e in praesentia ejus coexistente existat sanctitas
aliqua in subio susceptente sanctum.

Praenotandum e 200 dari quasdam actiones in ordine etiam
falsae religionis quibus censetur quis separari a prophanis e coniugibus
vitis, e consecrari, hoc e, dedicari divino cultui, quam sacrationem
Ecclesiastici appellant etiam sanctificationem, quamvis e. sanctificare
passim in scriptura sumatur pro offerre Deo, th sumitur magis
proprie pro dedicatione ad divinum cultum. sic e. Genesis 2 dicitur
Deus sanctificasse diem septimum quatenus destinavit illum sibi
sacrum, vel festum instituit. porro hoc sanctificatio antiquitus erat du-
plex, alia e. veluti positivo modo reddebat hominem habilem ad acti-
ones quasdam sacras obeundas, vt Exodi 18 de Aarone dicitur in cibum in quibus
idem vestitus sanctificatus ministraret mihi; alia tollebat impedimenta
quae dicebantur immunditia legales pp. quas prohibebatur quis v.g.
accedere ad templum vel interesse sacris, talis erat contactus cadave-
ris cuiuscunq alicuius e menstruata mulieris, imo quicunq talem
immundum tetigisset immundus etiam erat Numeri 19. proptere-
a tot baptismata sive purificationes habebant hebraei, ac tam sane pp. nugi-
cidem talium irregularitatum frequentabant, quibus ga Pharisaei etiam
alia addiderunt, homines a vero cultu pp. assiduas illas molestias avertebant.

Pa opinio existimat n ea de ratione sanctitatem conferre ullam
sanctitatem in eis vsu. ita Vasquez disp. 123 cap. vltio. Pth. ga nihil
tale reperitur in definitione sanctitatis vtrius accepti. Rideri ga in defini-
tione rei praesertim artificiatae ratione poni id ga notumiam e ex ipsa
etymologia vocabuli, qd in re praesenti e manifestum. Confirmatur: ga
sanctitas definitur secundum qd a Deo peculiari institutione tra-
ctum, n sicut e quod cons ad sanctitatem etiam falsae religionis qd pra-
supponitur.

Pa sentia sentit oppositum. ita Bellarminus
lib. j. de. Sacramentis cap 8. disp. j. sect. 2. e aperta sentia S. Thomae
in 4 dist. e q. j. art. 5. vbi loquens de sanctis veteris legis dicit sanctifi-
catio quandoq importat emendationem e confirmationem spiritualem qua
fit per gratiam, e sic sancta veteris legis n dicebantur sancta nisi quatenus signa
sanctificantium, alio modo sanctificatio importat mancipationem alicuius
ad aliqd sacrum, e sic dicebantur sancta e quasi sanctificantia, qd per
ea fiebat

ea habebat quaedam aptitudo ad sacros usq in templo & in vasis, in muribus & in populo. hunc licendi modum retinuit, ma 2do g. 10 j art. 4. & alibi etiam Sancta etiam veteris legis ab aliis ceremoniis distinguitur, a sterebant ad sacrationem colentium Deum, vbi vides ex notione vocabuli illud deducere quasi Sancta & sanctificantia idem sint.

Sunt tertio. Probabilius de ratione Sancti ea vt aliquam iustificationem siue sanctificationem effectam aut imperfectam quatenus de se conferat suscipienti Sancta. Pbr tertio, & quidem id pro Sancta stinent & conferant veram sanctificationem statutum & in Florent. & Trident. vt patebit infra, q. a. Sancta veteris legis sanctificationem aliquam saltem imperfectam contulerint non ita certum. Pbr bn ex Conc. Florent. apud Valentiam tom. 4 disp. 3. q. 1 puncto 1. id cum diuidat Ceremonias veteris legis in sacra, sacrificia, & Sancta ex mente S. Doctoris loco citt. sic plane diuidit, videtur etiam tacite approbare acceptionem illorum vocabulorum iuxta mentem eiusdem Doctoris & conuenit illum sequentur, aliquin ambiguitatem & confusionem afferret, acceptis nimirum vocabulis & non recepta significatione vocabulorum S. Thomas a. per sacra illigit instra vt vasa, vestes & similia quatenus sacrationem accipiebat, per sacrificia illigit victimas, oblationes, & libamina, per Sancta vero ea quae consecrationem aliquam vel populi vel ministrorum inferebant, eadem conjectura fieri id de Sanctis in lege nova & certis & de remotis, rationem, id a. hoc ad etiam Sancta stinent colligunt ex ipso vocabulo Sancti, cui vox hebraica correspondens, consecrationem & initiationem vt siquis idoneus ad sacrum aliquid peragendum, vt notat Carolus Bellarmino de Sanctis, lib. 1 cap. 8. similiter apud Graecos vox mysterij ceremonia, qua homines sacris initiantur, notat, vt explicat Tullius lib. 2 de legibus, idem videre & apud Latinos, Augustinus, epsta 23. & q. 85 in Leuiticum dicit consecrari homines per Sancta, Ambrosius lib. de mysteriis initiari homines asserit Sanctis, & denique idem Augustinus lib. de peccatorum meritis & remissione cap. 26. non vnio modo, inquit, sanctificatio, nam & Catechumeni secundum quendam modum suum per signum Crucis & oratione manus impositionis quasi sanctificari, & id accipiunt quamuis non sint corpus Christi, sanctum & tn, & sanctius quam cibi quibus alimur, quoniam Sanctis & ad notionem igitur Sancti etiam latissime accepti stinet aliqua sanctificatio, quanto igitur magis ad Sancta rigorose acceptum sola & propria sanctificatio stinebit.

Neq obstat imo id Sancta dicatur ea in gne significa hoc dicit respectu gratiae primario significatae, quam tamen non id de ratione Sancti in gne, n. a. respectu cuiuscunq consecrationis. neq obstat 2do id talis sanctificatio non spectabat ad Sancta veteris nisi quatenus significabat gratiam danda per Christum,

per Christum, satis e. ergo necessario requiritur talis sanctificatio in illis quatenus Sacramenta erant.

Obijcies 3mo: ergo Agni paschalis et panum propositionis et alia multa Sacra veteris legis, qui afferebant veram consecrationem sed significabant, nec fiebant qui habiles ad id cultum divinum.

Respondent aliqui Eorum rerum Sacrorum efficere horas quamvis iam sacerdotes, cum interea fiat sacerdotes efficiantur etiam in eis vnu qui et sanctificat quadam. Rect 2do hebraos per huiusmodi Sacra non solum prohibuisse irregularitatem quam incurrissent si comedentes Agnum, sed factos fuisse etiam habiles ad hostias pacificas et alias epulas, hic tempore Passionis Christi noluerunt fuisse intrare in praetorium vt poss comedere pascha, ide, si Agnum, hunc e. iam comederant tempore quo Christ etiam comedit, et hostias pacificas et azymos panes, et forte vt possent assistere coram Deo, cum et Sal. Reg. 20 videns Davidem non assistere coram se cogitabat id forte erat immundus nec sanctificatus.

Obijcies 2do. Id significatur ex radice gnica et prius quam id id significatur ex differentia specifica, sed sanctitas prout cohaeret adperfectam et imperfectam significatur ex radice gnica et prius significatur quam ratio sanctificans. Rect illud est prius prioritate logica a qua non valet subsistendi consequentia, non a. prioritate physica inten: tionis vn institutione signi ad placitum Dei.

Colligitur 3mo in nris etiam Sacris praeter substantiam effectam dari etiam veluti legalem, id est aptitudinem ad alias Christianae religionis functiones, sic in baptismo datur habilitas ad cetera Sacra suscipienda, et ne d. alys quibusdam.

Colligitur 2do sanctitatem legalem sumi per modum ad munditias et actiones huius vitae, ex quo fit vt Sacrificium Missae in quantum liberat a reatu poenae temporalis, quae in purgatorio pertinere ad radicem Sacri.

Colligitur 4to Sacra secundum suum fiale dari in gnere signi respectu scilicet sanctitatis effectae, et secundum suum veluti male et id quodammodo cum Sacris falsae religionis contribuit in gnere id respectu sanctitatis effectae vel imperfectae.

QUESTIO X.

Quid Sacramentum sit signum practicum sanctificationis perfectae?

Dicendum 1mo signum dici id est practicum multipliciter. 1mo id est significat non nisi vsu vel actione aliqua habeatur, et hoc modo certum

certum e Sintu e signum practicum cum involvat Ecclesiasticam
coerimoniam. 2do qa significet aliquid fieri vel faciendum ex, e hoc
modo sintectam signum, e practicum, qa significat subsecuturum vel
quae actu fiat vt in nostis Sintis, vel quae facienda est post adventum
Chri vt in legis veteris Sintis. 3tio iterum practicum si fuerit con-
nexum cum praxi seu productione rei significatae quae sequatur ad illud
signum tanquam ad aliquid antecedens tempore, saltem si h non
oportet a. vt saltem in obliquo habet virtutem aliqam causalem si n
in se saltem in aliquo alio, cuius vi sint futura etiam infallibiliter res
significata si fuerit signum practicum cum veritate infallibili, quale
e Sintus hoc modo cum Sinta veteris legis gratiam dandam per Chri passio-
nem, vt definitum e in Conc. Florent., significat ex institutione Dei,
fuerunt signa practica quae sanctificabant virtutem Dei paratam ad
conferendam gratiam pro tempore quo significabatur e conferenda, e sic dicit
Sintus e signum practicum si h per causalitatem propriam rei significa-
tae, certe per consecutionem rei significatae causae suo tempore
per virtutem Dei.

Dicendum e 2do practicum hoc etiam modo acceptum poe
explicari dupliciter per exemplum duplex. Primo e. ut alicuis dicere
alteri ego volo ire Lauretum quamvis hoc tibi non promittam sed illud
tuo amico ibi degenti, iam ejusmodi illa vt connotans talem voluntatem
e signum practicum veteris Lauretani fallibile in qa voluntas dicen-
tis aut potestas mutari potest si immutabilis est sicut e divina vo-
luntas e sola signum illud est practicum cum infallibili veritate,
nemo tn asseret signum illud, id e, ejusmodi esse causam imo neg ad istorum
sine qua non sine physicam sive moralem illig itineris, qa neg illa pro-
missio involvit ipso nuda explicatio dicentis voluntatis, neg licet inferre
si p est hac ego non iretur Lauretum. 2dum exemplum sibi promittit
alicuis dare centum aeq propterea dicit Notario vt scribat promissio-
nem, tunc illud chirographum, qd e signum promissionis, obligatum
promissori est hic e nunc e aliquo modo in causa vt solvatur pecunia
sed ille modo inducendi ad solutionem excitando memoriam promissi-
onis e applicando potis causa obligantis id e, promissionis, quam est
illa virtus seu bonitas in signo motiva ad solvendum, neg e. habet
illa vis aut elegantia characterum aut nitoris chartae. Porro hac
vocari est pura conditio, e qa n e ex natura rei connexa cum solutione
sed ex libera voluntate, propterea conditio meri arbitraria nuncu-
petur.

Dicendum e 3tio signum practicum aliquando esse obli-
gationem sine qua n vt sit etiam velit pars quadam motiva voluntatis quia

si inter=

si interceserit pactum conductionale de illo, v.g. dicat Dns seruo: si quis venerit domum cum hac tessera plumbea et te orauerit aperi illi ianuam, si verò non tulerit tesseram neq; te precatus fuerit ebriti abram quamcunq; clam adferat noli aperire; tunc ostensio tessera non solum signum applicans memoriae nisi promissionem, sed etiam conductio qua servus consurgit in seruo obligato aperiendi; propterea hac & conditio distinctionis gratiae dici et quinta motivo, siue ex parte etiam obligans, vel signum pt ce practicum vt caa efficiens per virtutem physicam, et pt caa efficiens per virtutem moralem puta si Sntu habuerit virtutem physicam productiuam gratiae, sicuti lumen producit calorem, vel virtutem moralem, hoc est, bonitatem in se meritoriam, impetratoriam, vel obligatoriam ex promissione aut debito quocunq; de quibus signis seorsum agendum est.

CAPUT I.

Utrum omne Sacramentum sit signum practicum per modum causae physicae efficientis sanctificationem perfectam?

Dicendum est imo Sntu in caada gratia poe se habere multipliciter. imo in ordine ad ipsum agens siue ministrum qui rite administrat Sntu per huiusmodi actum meritorium augeat ipsi gratiam, rursus cum Sntu importet actionem vel rem sacram pt movere videntem ad acta pietatis per quos iustificari etiam ipse pt iuxta meritum vel mensuram illorum actuum, de qua re disputabimus in praesentia cum Sntu etiam veteris legis profecto modo exhibita est aliquando caa gratiae quae tunc conferretur ex opere operantis vt dicitur. 2do cum; et in ordine ad ipsum suscipientem Sntu cui vltra meritum si alio intercesit siue proprium siue ministri conferatur gratia sanctificans a Sncto quae propterea conferri dicitur ex opere operato modo infra explicato

Pa opinio est aliquorum existimantium ad rationem Sntu requiri vt sit caa gratiae sanctificantis. Abbr. Theodorenus lib. 4 mistic. Hugo Victorinus, de Sntis instit. Magister in 4to mistic. cum S. Thoma in Scoto et sententiarys. verum Abbr. Theodorenus loquitur de caa ex opere operantis et Magister cum alys de Sntis noae legis. Probari tn it, imo qa Snta, et medicamenta spiritualia & physice causant sanitatem spiritualem in his suscipientibus. Rr Snta et medicamenta secundum analogiam quandam quae si extenditur in aliis saltem ad caationem physicam neq; neq; ad caationem ex opere operato, sed aliquando

quando ex opere operantis sicut e. medicamentorum corporalium
quædam tm̃ forinsecus adhibita excitant virtutem internam quædam
vero hausta visceribus penetrant altius, ita sncta veteris legis dicta et
medicamenta veluti extrinseca quatenus erant apta excitare fidem
Chri aliasq virtutes pertinentes ad legem Euangelicam inde fluantem
sncta vero nra vt ait Catechismus Romanus penetrat animum et ex opere
operato sanant vt infra explicabitur.

5da sententia cordis et certa excluditur creationem physicam
a nroe sncti in gnre et quoniam difficultas et mo de sncti veteris legis
propterea.

Notandum e mo sncta et leges ad Religionem spectantes
atq oia sacra in summum aliquem Pontificem siue Sacerdotem refer
adeo vt translato sacerdotio necesse sit vt et legis translatio fiat hebr. 7.
vnde a Sacerdotia celebrantur in Scriptura vnum secundum ordinem
Melchisedech alterum secundum ordinem Aaronis siue Leuiticum
et quoniam Chri psal. 109 Sacerdos secundum ordinem Melchisedech
quæcunq ad legem Euangelicam pertinent ad illum ordinem reducuntur
etenim Melchisedech cum e Gentibus processit et Abrahamo hebrae-
orum capiti benedixerit Genesis 14 symbolum fuit Chri qui factus erat
vtraq vnum, idest ex gentilitate et synagoga fabricatus erat Ecclesiam
quia Melchisedech sine patre et sine matre idest non secundum carnalem
generationem sacerdos Rex Iustitiæ dictus et obseruatores legis eius non car-
nales sed spirituales Iudaeorum consequantur et qa neq initium dierum
neq finem vitæ hns assignatus et filio Dei hebr. 7. hinc et eius
lex interna pertinens ad Euangelium et finem Chri in qa data fuit
nax siue legis ejus gratia vim suam habuerit propterea de Iustifi-
catis ante Euangelium dicitur Roman. 8 ostendant opus legis scri-
tum in cordibus eorum de Iustificatis a. post Euangelium dicitur
hebr. 10 dari legem in cordibus et in mentibus inserendi sic remedium
parvulorum secundum qd habebat annexam sanctificationem et in
lege nra vim hb et in lege Moysis vt manifeste patebat in foemmis
quæ non circumcidebantur et in pueris quibus pp periculum mortis
ante octauum diem tale remedium per Chri fidem adhibebatur
in lege a gratia datur et tale remedium in Baptismo qui tm non solum
vitia sed abs etiam prorogatiuis procedantur et.

Colligitur a. ex his non solum vnamquamq sacræ Scripturæ
syllabam, vt ait Hieron. in q Genesis, reconditum habere thesaurum
sed ipsam reticentiam et negationem narrationis redundare mysteriis, ex eo et
qd nulla fiat ibi mentio parentum Nativitatis et mortis Melchisedech
spirituale et æternum et vtraq regnans sacerdotium Chri cuius legem

arguerit

arguerit Apostolus.

Notandum 2do praeter hoc Sacerdotium fuisse a Deo praedictum aliud hoc 2 Levitticum in monte Sina cum quo data fuit lex per Moysen cum qua praetera caeremonia duplici modo videranqoût imo vt exercitabantur a viris sapientibus 2 prys cum actu interno fidei in Christum ~~vel~~ charitatis 2 aliarum virtutum quae pertinebant ad legem Evangelicam 2 ad ordinem Melchisedech 3a n pro hebraeis solum fuerunt gente 2 ot tempore fructum hi 2 observatores eius legis dicuntur filij Abrahae n ex semine sed ex promissione. liberi 2 n servi ex Talia significata per Sinam Saram n ex synagoga notata per ancillam Agar vt Paulus in epistola mirifice mysteria ista prosequitur quibus etiam quadrat illud imo Corinth. 10 omnes eandem escam spiritualem manducaverunt 2 omnes eundem potum spiritualem biberunt, bibebant a. de spirituali consequente eos petra petra a. erat Chro. 2do poterant caeremoniae legis veteris sumi prout lex vetus 2 sacerdotium Aaronis opponebatur legi novae 2 sacerdotio Melchisedech de qua dixit Paulus vtra Judaizantes ad Galatas 3 lex a. n 2 ex fide sed qui fecerit ea vivet in illis 2 n petebatur mortem corporalem neq poenas temporales promissas praevaricatoribus de qua etiam cum dictum fuisset Deus 2 cap. 3 vt daret semini Israel legem 2 generacom Israel diligentiam deinde additur verum n abstinuit ab eis cor malignum 2 sterile qd cultu illo externo 2 diligentia fructum n faceret, observari 2 poterat illae caeremoniae legaliter duplici vide. Ipse vero illo actu fidei in Deum quomodo a Gentilibus servantur leges civiles vel metu poenae vel alia aliqua credulitate. 2do ~~tu~~ cum aliquo actu credulitatis in Deum qui locutus erat Patribus sed exercuerunt fidem in Chro quomodo 2 habuisse videntur Judaizantes illi contra quos tam sape invehitur Paulus in epistola qua etiam vocat filios ex semine n ex promissione cives terrenae Jerusalem n coelestis sequentes secundum litteram legis quae occidit n secundum spiritum Chri qui vivificat.

Colligitur ex dictis Sacramenta veteris legis quatenus talia erant n fuisse protestatione fidei in Christum venturum soltem necessario 2 efficaciter. Colligitur 2do Sacramenta legis nam quale popitur remedium parvulorum contra originale peccatum cum 2 extraliter requirerent fidem in Christum ptinuisse ad legem Evangelicam 2 ordinem Melchisedech quamvis n 2 et Sacramentum novae legis 3a novae talium Sacramentorum illigimus ea quae post adventum Chri ab eodem instituta st. his pontis.

3a ratio. Sacramenta Moysaica legis n erant signa practica per modum causae efficientis nisi ipse n cadebant gratiam physica virtute in suscipientibus illa Sacramenta. Hoc ex S. Paulo Rom. 3 ex operibus legis

legis non justificabitur omnis caro, id est, nullus hoc justificabitur. idem
innuebat apostolus ad hebreos, ad Galatas et alibi. propterea in Concilio
Florent. in decreto Eugenij Quarti dicitur Sancta veteris legis non causa-
bant gratam sed eam solam dandam per passionem Christi significabat
et Concil. Trid. sess. 7 et Catechismus Rom. titulo de Sacris in exponunt
asserunt saltem signum nostrorum Sacrorum a Moysaicis quod nostra
continent et conferunt gratam rite suscipientibus, illa a. nostem quod de
efficientia saltem physica intelligendum esse conveniunt omnes.

Obycies 2mo: canonem quod autem de circumcisione dicit. 4 ubi dicit
quod valet apud nos Baptismus hoc erat apud veteres vel propareuliis sola
tues vel pro adultis virtus sacrificij vel pro diuine Abraha mysterium
circumcisionis vides verba illa valendi et agendi significare causam etiam
physice efficientem. Respondet 2mo verbum valendi et agendi sumi am-
phibolice pro eo quod esse habere secum adnexam gratam per modum conse-
quentis quemadmodum ut tum illam causarent physice an solum moraliter
et per modum conditionis arbitrariae, verbis s. causae efficientis uti-
mur interdum ad notandas causas morales et conditiones etiam dicimus
s. lignum calefit et propinquitatem ignis. Respondetur 2do remedium par-
vulorum in lege nova fuisse fidei Christi exhibitam per actum etiam externos
vt communis sentia fert quomodo pertinebat ad legem Evangelicam virtus
vero sacrificij pro adultis non conferebat gratam ex opere operato sed ex
opere operantis scilicet per contritionem internam, quae esse potest
connexa non necessitate medij sed precepti vel ad medium esse cum externo
sacrificio vt modo proprio hominis qui constat corpore et spiritu per cor-
poralia signa unita spiritualibus actibus consentaneis sanctificatus ap-
pareret. porro in lege Moysi mysterium circumcisionis non exercebat
legaliter solum non justificabat vt patet ex S. Paulo 5 a. adhibebatur
vt protestatio fidei in Christum erat sicut remedium in lege nova quod per-
tinebat ad legem gratiae et de quo canon citatus loquitur.

Obycies 3to: de Sacrum et signum infallibiliter verum vt-
rosque institutum a Deo et invenit decretum eius et oppositam paratam
ponere ex parte rei rem significatam sed tale decretum cum opera
Dei et causa physica gratiae et de habitu importat causam physicam iustifi-
cationis. Respondet Sacrum non importare in recto huiusmodi decretum nec
oppositam sed supponere in obliquo, ex quo fit vt Sacrum in genere non hoc
causa sed habet circa se causam rei significatae imo cum Sacra veteris le-
gis significarent gratiam solum dandam nobis per Christum connotabant
oppositam Dei paratam ad causandum suo tempore gratiam in nostis suscipi-
entibus nostra Sacra non a. causam sunt in suscipientibus illa Sacra.

Obycies 3tio: S. Thomas q. 65. art. 5. exhibet aquam

benedic-

benedictam & similia Sacramentalia ac ratione Sacri ex eo quod non deducant ad effectum Sacri qui est gratia consecutio & ad rationem Sacri requirit causationem. Ex excludi ergo illa ora a ratione Sacri novae legis cum aliunde constare ea non esse Sacra veteris legis.

Ad 2 dicto. Sacra veteris legis non fuerunt signa practica per modum causae virtute physica efficientis iustificationem quae habetur per Christum suscipientibus Evangelica Sacra. Pro ex praecepto sedimonys S. Pauli quibus relinquebat Sacra veteris legis quod non fecisset si existimasset ipsammet iustificationem quam habebat Paulus & vera Christiana ex operibus legis haberi imo iuxta contrariam opinionem dicere potuissent Paulo Judaizantes illi si se ipse eum sibi Christianis iustificari per opera legalia nostrum maiorum quia morum & si dicamus causae gratiam in unis maioribus suscipientibus illa Sacra satis e. per se inepta: vide ether ordo providentiae si Deus per Moysen duxisset si vos hebraei Sacra sua susceptis dabo gratiam Christianis futuris vobis vero exercentibus ea Sacra nihil dabo. Ad 2. ducuntur S. Pauli non admittat explicationes congruas pro ys qui contra sentiunt ex Concil. Florent. cit. & Tridentino titulo de Sacris & ex his igitur iuxta expositionem Catechismi ubi de Sacris veteris legis dicitur quare in signa tm earum rerum quae mysteriis nostris efferenda erat instituta sit vides in ordine ad nam iustificationem nunci ut signa instituta fuisse ergo ut causas. Ad si dicas significari ibi ad respectu nae iustificationis fuerunt instituta solum ut signa tunc sed esse tm causas nunc in actu Ad. contra e imo quis e. existimans ea Sacra instituta fuisse ad causam nam iustificationem nunc diceretabo: ute instituta ut signa tm nae iustificationis. Ad statuere ad nam iustificationem non causabatur in actu Ad. tunc quando o scilicet ipsa non erat superfluum & vestum imo otnoxium irritationibus haereticorum est cavendum a. dicitur canone Sae Romanae sess. 5 in Ecclae determinationibus ne legis etiam subtrahendi oratur occasio. Sito quando quaeritur utrum Sacra sacra causa non & sermo de causis in actu Ad, statuitur e. in Concilijs nra Sacra esse causas nec tm semper causam in actu Ad. ut pll in Eucharistia quae servata in altari Sacra & in alys etiam quando conservantur ponentibus obicem & si particula tm existunt causas gratiae excludit eas in actu imo. qto Consilium Pauli Concilium & Patrum ceremonias illas parvipendentium fuit ordinare earum imperfectionem, si a. e. remoto solo ac tempore gratiam nam veteri copiosiorem & fortiorem quam vix e propinquo Sacra nova ex summam eorum excellentiam caent eradantur vera Sacra videri fort quam fuissent si gratiam minorem tunc suscipientibus contulissent. Sto incongruum videt applicasse medicamenta spiritualia hebraei & sanitatem exillis pendentem dare solum Christis post tot saecula nascituris. denique non sit augendae

aus

aut multiplicandæ virtutes caãtuæ in tanto quidem interuallo temporis ac loci in Sm̃tis adeo extenuates ab Apostolis & Concilijs sine necessitate qua nulla hic est, vt patet ex solutione arrborum.

Obiecies 2.mo: aduentus & passio Chri fuit caã finalis eorum Sm̃torum vt ait B: Thomas q. 63 art. 3 & Sm̃ta fuerunt media ad ea requirentur ad caãm physicæ efficientem. Responderi pt 1.mo media quæ ex naã rei conferunt ad consequendum finem redici ad caãm physicam quæ vero pt media solum ex institutione & arbitrio alterius qui per virtutem suam finem assequitur n̄ reduci ad efficientiam physicam sed ad moralem ad sermonem. Pr 2do Chri aduentum & passionem secundum suam substiam n̄ fuisse caãm finalem eorum sed secundum circumstantias vt scilicet maiori desertum apparatu gloriæ ac reuerentia precedentium sæculorum sequeretur aduentus Chri quomodo in honorem adventus Principum in Vrbem antecedere solent varia insignia & vexilla.

Obiecies 2do: ex Isidoro lib. 6 originum cap. 18 conditionem ceremonialem Sm̃torum vt scilicet sub tegumento rerum corporalium virtus sperituq operetur. Responderi pt 1.mo Isidorum loqui de Sm̃tis quæ ipse putabat cum multis antiquis Theologis solum esse proprie Sm̃ta, id de Sm̃tis Euangelicis vt colligitur ex cap. multi 1.q. 1. de ys e. solam, ipsi ternae. Pr 2do si ad de Sm̃tis referatur ea definitio haberi solum qd Sm̃ta sint tegumenta id est occulta signa quibus vel tanquam causis vel conditionibus vel solo tempore precedentibus diuina virtus pro loco ac tempore sperituq operatur. Sed contra qa nulla Sm̃ta debuerunt tempore precedere & ex eo illa pesserint Saluatoris aduentus secutus & hoc attinet ad caãm physicam. Pr cum ea precedere debuerint n̄ ex naã rei sed ex arbitrio diuino solum n̄ reduci ad caãm physicam sed ad summum moralem qd tn neq. necessarium, neq. sufficiens Verbi incarnati secundum substiam habetur ex eo qd illa Sm̃ta pesserint qd etiam si hebraei pro sua libertate noluissent vulgare illa Sm̃ta adhuc Chrus venisset de qua re suo loco.

CAPVT II.

Vtrum omne Sacramentum sit signum practicum saltem per modum causæ moralis efficientis sanctificationem perfectam?

Dicendum 1.mo sermonem id de caã morali rigorose accepta, id est, habente virtutem aliquam meritoriam vel obligatoriam ex promissione propria, dicta, vel ex fidelitate qua Deus moueretur ad conferendam gratiam hoibus, difficultas a. potissima est de Sm̃tis veteris legis.

Ad 2am opinio existimat Sacra veteris legis fuisse causas saltem morales sanctificandi quæ dabantur suscipientibus ea Sacra. Probatur: quia ex ratione Sacri est ut sit signum gratiæ sanctificantis hominem, non vero sanctificatura vel quæ nunquam sanctificabit. Confirmat: quia cum Sacrum sit signum practicum non est practicum physice entitatem moraliter. Et de ratione Sacri est ut sit signum gratiæ non existens ex eis quæ sanctificat homo quicquid sit utrum sanctificet tunc vel postea, certum est quia Sacra fuisse signa tantum non sanctificantia.

Ad confirmationem Et ea Sacra fuisse signa practica per conservationem infallibilem futuræ gratiæ non vero per facultatem eius gratiæ quæ conferretur tunc ab illis Sacris.

3da opinio existimat ea Sacra non fuisse causas morales in suscipientibus illa sed causas in actu ad nanc justificationem. Ima pars probatur ex Apostolo Paulo qui Sacra appellat vasa infirma et egena elementa. Egeni sunt dici egena, id est vacua virtute physice effectiva gratiæ non autem moraliter. 2da pars probatur qui enim substituit signum alicuius rei ut se efficienda tenetur hoc casu rem illam efficere et si vero deinde signo rem efficiat illud signum erit causa obligans ac proinde moralis cum ergo Deus instituerit ea Sacra ut signa efficienda gratiæ cum illam efficit ex obligatione talium signorum efficit.

Et 1mo negando hos utrinque ut patet in eo qui ponit signum rei faciendæ ex pura iuxta sentent voluntatem quam declarat sine interpositione tu se obligandi, nec obstat quod voluntas Dei sit immutabilis hoc est ostendit solum quod res significata infallibiliter peribit non vero peribit probitatem signi aut quod signum illig voluntatis movebit in actu ad Deum ad efficiendum quod proposuit efficere. Et 2do negando neg. quamvis illud signum ingrederetur vacuum promissionis rei faciendæ non est tu necessa ut in actu ad quis deinde mutetur vel efficiat rem per promissionem ut audit in eo qui cum lueri cupiat velis vinum vendere exponit laurum pro foribus promittens hoc casu se venditurum vinum deinde vero nihil constant de lauro aut promissione dederit vinum emptori accedenti et vinum motivam capiendi lueri, utrum a. hoc ita modo se habet Deus in conferenda gratia nobis est illa Sacra patebit infra. denique quamquam Deus produceret gratiam cum ordine ad illa Sacra adhuc totum hoc salvari posset per constitutionem sine qua non mere voluntariam sine virtute moralis impetratoria vel mentoria quæ est in signo ad quæ solum est in promissione significata per Sacra quemadmodo plumbea tessera non dicitur esse causa moralis regularis janua impetrando aut obligando sed applicando vim obligativam, hoc est, reducendo in memoriam promissionem factam.

Tertia

Tertia opinio negat in illis Sntis huiusmodi caalitatem
siue tunc siue nunc suscipientibus Snta. Ptt ex dictis S. Pauli in
pluribus qbus contra Iudaizantes ubi c. legem Moysis inutilem & circumcisionem
omnino nihil valere absolute nihil pronunciat, quis a. diceret nihil valere
si cet moralis caa ois iustificacois quæ habetur in Ecclia Chri? propterea sit.

Unica actio. Snta veteris legis quatenus talia erant
n fuere caa quæ morali virtute gratiam efficerent siue in hebræis suscipientibus ea Snta siue in Christianis suscipientibus sua. Pbt idem
testimonys & rationibus quibus capite precedenti pbatum est n fuisse caas physicas
qa verba & intentio S. Pauli ntra Iudaizantes & Concilia iuxta Catechismum militant etiam de caalitate morali cum pertinent ea Snta
dicantur fuisse instituta vt signa tm nra iustificacois n ergo vt caa
morales. Confirmatur & explicatur qa Hebræorum jo absolute & sine
addito dicitur quæ secundum legem offerebat n ée placita Deo, to
quis a. hoc diceres de carnis quibus Ecclia Chri iustificatur.

Obiices jmo qa promissiones et caa morales repromissa sed Snta vetera erant promissiones nra iustificacois & et
caa morales illis. Maior pbt: qa promissiones obligant & induciunt
ad seruanda promissa. Minor pbt jmo ex S. Paulo hebr. 8 & jo ap-
pellantur vetera Snta repromissiones idé renouatas sapis promissiones & ex multis Patribus qui sapis qa Snta appellant venerabiles
promissiones Saluatoris & nra salutis. Confirmatur: qa hoc planet
ad excellentiam Snti cur c. institui debuerunt Snta ad nram iustificacoem si illam conferrent ne moraliter quidem debuerunt. pro
solutione.

Dicendum & jmo Snta veteris legis quatenus talia
n fuisse saltem ectualiter promissiones Dei sed ad summum ostensiones & signa promissionis facta Abraha & Patribus sic circumcisio
fuit signum fœderis pacti cum Abrahamo & signum etiam Iustitiæ fidei Romn. 4 sic Baptismus chirographi n & nova Ipsalio sed nomen gratiæ & iustificacois. Ptt ex S. Paulo in cita ad Rom. hebr. 8 & alibi sed & expressis
ad Galatas 3 ntra Iudaizantes dicitur, nam si ex lege hæreditas n ipso ex
promissione qd si tota lex & ois pertinula eis erat nova ac nova promissio
secum gestaret Paulus qui etiam illud explicat per allegoriam, nunc
ex ancilla Agar n & data hæreditas Ismaeli ac posteris sed ex Sara cui facta
& promissis eta ex lege n dater salus sed ex promissione. Confirmatur jmo
ex Philippen. 3. qa vbi Circumcisionem & cetera legalia absolute vilipendit
reprobatis vt damna & stercora, qd de diuinis promissionibus pertinent
tres promissas receptas nemo gratus, pius, aut sapiens diceret, loquebatur ito

S. Paulus

S. Paulo de signis illis malebis quas vindicabantur fidei Chri e ipsis promissionibus divinis. neq; de sermone, de operibus legis vt erant actiones mere males e n obseruades illis legis; sera c. e ipse texts Apli qui confert legem veterem cum nova e loquitur de ipsis actionibus vt conferebant ad emendationem carnis pbtr. g e jo. Confirmatur 2do: qa etiam nobis promittitur fore vt si quis baptizetur hat iustificacem, neq; tn nra Smta sit ipse promissiones sed potis signa promissionis facta e obsignationes signoris dicuntur a Catechismo Romano. his rontis.

Rs ad argm Smta illa dicta fuisse a Patribus promissiones figurata locutione frequentissima tq; signum ~~erit~~ nomine rei significata fastum appellamus sic statua Cesaris Cesar e imago lignea Crucifixi Crucifixus contineretur, sterea quicqd antecedit tempore promittere etiam dicimus illud qd sequitur etiamsi non sit cta sic aurora dicitur promittere solem cuius ipsa cta h e. ad probacem ex S. Paulo Rs vocabulum repromissionis h significatione iteratam eiusdem promittentis promissionem ro. vel quam mediam promissionem repromittit e. inquiunt scriptores qui nuda singulade se obligat vel significare potis recipiocam promissionem alterius: ad confirmacem Rs excellentiam nrorum Smtorum e cta ingram sanctificantem antiqua vero legis Mosaica instituta fuerunt a Deo vt distinguerent extorno etiam novo populum suum ab alis e excitarent ad fidem e spem Chri e acts ex opere operantis iustificantes qd a. eo promissionem Salvatoris q fuerit excellentia Smtorum veteris legis eropria docuit Augustinus in lib. jg contra Faustum cap. ja. q Smta solum sed oes planeritq; illis legis promissiones salutoris appellat.

Obpies: Rex imperans servo vt approbat laurum pro signo vini venaliter promittit hoc ipso vinum se venditurum, sed Rex iubebat poni illa Smta. E tacite promittebat rem significatam hoc e gratiam iandam per Christum. Rsmo n. semper cum qui iubet poni signum promittere hoc ipso vt fit in eo qui vult poni signum alicuius rei efficienter solum significandum voluntatem quam ht sine intentione se obligandi vt dictum e invito quadrantis hoc a. videtur e satis vt signum Smtale sit infallibiliter verum quamvis ergo apponitio lauri ex vsu coti vt promissio n ti luet inde arguere propositionem vrilem, negatur ergo seq:

Rs 2do Smta q habere estabilitatem aut necessaria ad onerum precepta vt fit in ordine e matrimonio ipsumo ergo illa Dei ac promissio si intercessit antiquitq; fuit ratio Smtis, de qua agimus, accidentales. qd a. intercesserit signum promissionis facta potis quia ratio promissionis fidelis colligitur ex S. Paulo de Circumcisione e similibus.

Caput III.

CAPVT III.

Vtrum omne Sacramentum sit signum practicum sanctificationis perfecte saltem per modum conditionis sine qua non?

Dicendum e pmo ad huiusmodi ~~ditionem~~ deo regiri pmo vt si ea ponatur ponatur e sanctificatio. 2do vt si ea detro n ponatur neq sanctificatio ponatur saltem hic e nunc vel quantum e ex vigentis voluntatis quemadmodum vtrum ex alquo alio motuo disparato x vellet Deus aliquem iustificare n.e. a. termo hic e conditione qua requiratur ex nata rei sicut propinquitas ignis requiritur ad calefaciendum ligniam sed detro ex arbitrio Dei solum constituta.

Pa opinio quam sequitur Valentia cum quibusdam alijs existimat se rae Sntti ee vt eo ipsente conferatur gra in vsu Snttis per modum caa vt accidit in Sntis nris vel per modum conditionis arbitrariae vt in Snttis veteris legis. Pm ga in statu legis nae remedium querum habebat adnexam gram similiter sacrificium pro peccato in adultis e in statu legis Mosaica quae n fuit deterior quam statu Snta habebant annexam gram in eorum vsu. Pm remedium parvulorum quateng habebat adnexam gram n fuisse proprium legis nae, sed collectum lege Moysis e gra, vt colligitur ex Lan. 9. a. de reseratione dist. 4. et probat c. pa fidem Chri ad legem Euangelicam e ad sacerdotium Melchisedech. Cetera a. si quae fuerunt Snta propria legis nae n referebant gram saltem quateng carebant fide in Chram, e ceteris actibus supranaturalibus requisitis, sed neq e fundam asserendi qd cum fide Chri illis ipsentibus Snttis conferretur ~~Snta~~ gra ex opere operato sed ex opere operantis, de qua re infra.

2da opinio existimat de rae Snttis ee vt eo ipsente vel conferatur gra suscipienti, vt fit in lege Euangelica, vel n referat suscipienti Snta illa sed alijs postea susceptis quomodo Snta veteris legis erant additiones sine quibus n referebat gra nunc in nris Snttis e de Snttis quidem Euangelicis patet

x qui e. effert hic infra de antiquiores q cet vacua a suscipientibus pt ex S. Thu. 3. a. quare dicebantur gratia signum polaz tatis vel sanctificationis e applicio promissionis de motui sed hebrai vsurpantes Snta o fere: onus facta q.d. erant signa promissionis de futura salute. Erant saltem additiones sine chirographum vel obligatorum vel quibus n conferetur salus. Pm obiacing in huiusmodi n semper e applicatio vel deductio sine motui in actu 2do sed in actu pmo solum, vtrum a. e hoc necessarium sit qua n, de qua patebit infra. pro solutione.

Notandum e pmo signa e testeras aliquando nihil aliud praestare quam reducere in memoriam motiuum sufficiens ad volendum effectum,

effectum adeo vt si agens premendo ab eo signo haberet actualem notitiam motui signum illud nihil conferret ad effectum, v. g. cum quis offert chirographum servo ianitori excitat illum ad cognoscendam actu voluntatem & promissionem Dni vt illi aperiatur; si servus abundo effectum me tunc cognoscere voluntatem seu Dni circa aperiendum tunc obliq tessera n conferret in actu 2do ad reseratam januam rurg aliquando obstrno tessera necessario confert ad actum 2dum puta si ex facto conditionali statuerit Dns vt nisi offeratur tessera ipsa serug nullo modo aperiat.

Pa 2tio. Inita Moysaica legis n erant conditiones quibus ptentibus conferretur a Deo iustificatio in omnibus illorum Intorum. Pon: imo quidem de adultis qa tum e fide e impossibile placere Deo ac prorsus verificari sed Inita illae opera quaecung legis veteris n erant ex fide & impossibile de vt per illa homines Deo placerent ac iustificarentur. Plator habetur hetraorum jj. Minor vero ad Galatas 3 (iam vero de parvulis quatenus legaliter circumcidebantur ide, n adhibita protestatione Dei a Ministro vertur) Corinth. 7. circumcisio nihil & abli circumcisio nihil valet. Confirmatur: qa aliquam S. Paulus n reputasset inferiorem, Judaizantes dicebant ei fidem Chri n esse necessariam ad sanctificationem sed sufficere opera legis hoc e. verum fuisset illae illa opera contulisset gratiam physicae, aut moraliter inde vt rationes tm sequendi quemadmodo vt existentibus homines iustificarentur a Deo n erat necessario ad habendam salutem alia mediatore quam Moyse.

Colligitur imo ex his quae sub voluerunt Concilia pertim Florentinum ac Trid. cum Catechismo cum statuerunt Inita veteris legis n causae gratiae sed eam solum dandam per Christum significasse, sumpserunt e: legem veterem prout agnoscebatur nova iuxta vetus vocabuli qui e frequentissime apud Paulum imo e apud Joannem cap. j. lex per Moysen data e gratia e veritas per Jesum Christum quo modo negando causam gratiae negaverunt physicam moralem e conditionem ad quas significandas utimur hoc cae. jmo qa hoc modo decretum Conciliorum ming obnoxium limitatibus e distinctionibus tollit ambiguitatem e obscuritatem allatam in medium veteri doctrina Pauli aliquam veli novam revelatam aliquam vel deductionem ex obscurissimis Scripturae locis sine necessitate intulisset e daret occasionem haereticis ligitimandi sine fructu. 2do qa propterea in huiusmodi decretis nullam mentionem fecerunt de remedio parvulorum in lege nae qa scilicet illud erat ors per fidem e gratiam Chri, nec de mysterio circumcisionis quatenus legaliter erat coni illi remedio parvulorum.

Colligitur 2do quo modo testimonia Scripturae, Conciliorum e Patrum, quae de circumcisione videntur ee contraria, conciliari sint,

circumcisio

circumcisio &. sumpta secundum litteram legis sine vt ritus a Moyse per
ritum receptum hinc sancitus dicitur nihil valere ad Galatas 5. &
nihil 1 Corinth. & ad Rom. 3. quomodo illegendi et veteres Patres ad-
uersus reliquias hidaizantium circumcisionem contemnentes circum-
cisio a. secundum ritum sine vt erat protestaco fidei in Christum appli-
cata pueris in remedium originalis peccati quomodo pertinebat ad legem
Euangelicam merito cap. 9. a. 2. sic erat dicit. 4 dicitur valuisse 9 volet
aqua baptismatis ex habuisse annexam gratiam sanctificantem quo senti
allegendi et Patres qui cum Augustino circumcisionem laudant.

Obiicies si Smta & opera legis sumuntur prout sine fide & acti-
bus regenerantibus congruentibus exhibebantur nimis certum & in iustificatione
quaestio a. inter Theologos vtrum praestitibus antiquis Smtis cum fidei
Chri & alijs actibus proportionali modo requisitis atq requirunt in Smtis
Euangelicis sequeretur vt suscipientes eo modo Smta ex attrito fierent
constitutus vel acciperent gratiam vltra meritum sine ex opere operato
R. Smta & opera veteris legis sine additio sumenda ce prout excludunt
vt certe sterilitant a fide & gratia per Christum 9 hac calligatio huiusmodi
vocabulorum apud S. Paulum in ibi locis et a plurima quibus Iuda-
ntes refellit aliquem inducebat sterilitas vocabulorum & confusio lin-
guarum porro Theologi aliam etiam quaestionem tractant propterea
vel explicite actum fidei Chri vel illigi 9 debent ex adultis.

Colligitur ex dictis n ce definitum in Ecclia 9 Smta
veteris legis, vt fide Chri & alijs actibus regenerantibus alligando informa-
bantur n habere aliquid gratia ex opere operato, neq e. obstat illud
ad Galatas 4. quomodo conuertimini iterum ad infirma & egena
elementa 9 vel illigit Paulus observaces varias planetarum & signorum
vel illegit ceremonias legaliter acceptas. neq obstat 2do illud Hebr. 7 re-
pro ad quidem fidei precedentis mandati propter infirmitatem eius & inutili-
tatem vel e. illigitur veteri mandatum pro opponitur fidei & hoc & 9
dicimus vel illigitur etiam cum fide Chri venturi, 9 e. Christus iam ve-
nerat erat infirmum & inutile & abolendum.

Obiicies 3mo: 9 ceremonie illae sine fide Chri n fuerunt
Smta neq e. a Deo instituta et vt sine fide Chri exhiberentur.
R. ceremonias quardam fuisse institutas a Deo vt essent signa salutis
& 9 per Christum qua intentio satis erat ad retinendum signum
Smtale pontes alijs requisitis intentio a. ulterior qua volebat Deus
vt cum fide Chri adhiberentur erant vltra rationem essentialem signi
Smtalis, nam & baptismus a pagano collatus & signum Smtale & bran-
ntis maris rubri & serpens exaltatus in deserto signa diuina nra
salutaris fuerunt neq fidem Chri propterea impertiebant. sed contra,
9 si

ga si pecinendo a fide Chri circumcisio erat Smtu, quocung e qua
runcung nationem circumcisio post legem scriptam fuisset Smtu
imo in legem nae quocung gentilis commendatet jmo eae filium
Do fecisset Smtu. Rr negando seq: ga ad Smtu requiritur intentio
Ministri faciendi illud quale p: g: Rr Moyses vel congregaio hominum
qui Moysis vel Abrahami vel alicuius Patriarcha aut hebrei ritu bene:
ret faciebat aliquin nimis vaga inutilis ac dissentanea fuisset
institutio Smtu si pullam habiturum et connexionem moralem
cum instituente vel institutione.

Obicies 2do: lex vetus. erat instituta a Deo in protevaoe
Messia venturi & qui illam servabat sicut oportebat tam per illa
credebat & sperabat in Christum & lex illa n separabat a fide Chri. Rr
nomen legis veteris pro varia oppositione quae in illa considerari poterat
respectu legis novae accommodari potuisse ad multiplicem sensum.
jmo ut excluderet fidem Chri quomodo usurpabatur a Judaizantibus quos
refellit Paulus tam sape. 2do ut pecinderet solum a fide Chri quo
modo illgi videtur illud ad Galatas 4to cum ceng parvuli id e, nondum
eruditi vel carentes scia veritatis Evangelicae sub elementis mundi
huius eramus servientes, id e, ceremoniis illis legalibus iuxta vulgares
traditiones vanitatis. 3tio ut haberet adnexam fidem Chri quatenus
erat venturus de quo videbat dictum Rom. 3 legem ergo destruimus per
fidem. absit. sed legem statuimus. ga scilicet providebat Paulus Chrum
venisse: quem credebat & sperabat lex illa spiritualiter observata ven:
turum.

2da ratio. Smta legis Mosaicae n fuerunt signa
practica per modum conditionum sine quibus non conferenda est iusti
fica in Evangelica lege. Pbi, jmo ex Rom. 3 ubi loquens Paulus
de antiquis hebrais quid e. inquit si quidam illorum n crediderunt
numquid incredulitas eorum fidem de fidelitatem Dei pro:
mittentis evacuabit e. a. Deus verax quibus obiendit adhuc Messiam
fuisse venturum etiam ex semine Abraha ga promissionem illi
factam quanquam multi illorum aut prostitari illum venturum
noluissent. Confirmatur ex eo ga accidit de facto cum Chrus
venisset ad oves quae perierant ex Israel Matth. 15. quibus etiam
propterea facta jmo e edicto Apostolorum ga illi utplurimum nolue:
runt recipere Evangelium datum Apli conversi sunt ad gentes et sic
munus fuit impleta n e. 2do pbi ga Smta illa vel dicuntur fuisse
signa solum existantia vel memoriam Dei ad cognoscendas pro:
missiones factas ut observarentur, vel dicuntur signa requisita ex
pacto conditionali quasi Deus decreverit si hebrei n vulgarent

rua sancta nullam in Euangelica lege iustificandum fore, neutrum
a. dicit. q. 1. immutabili: Sacrum Deus hat ora gratia in sua effica-
cissima commutione, ne cum illigatur moveri ad illius ipsum cognoscen-
dum per aliqua signa partem sensibilia, qd implicat indicat magna
imperfectionem. Non dum tum qd satis per se absurdum e dicere
si hebraeus aliquis voluisset purificari strang aliquis non iustifica-
reber in lege grae tum qd ex eo qd Christus venturus preparata et
ista ora eum Christ salutator saltem post bo a peccatum tit pro intentio-
nes in mente divina vt alibi dictum e.

Colligitur ex dictis voluisse quidem Deum vt illa sancta
ceremonia prius tempore quam sua non propterea habere sua dependentiam
ab illis cum illa potis specificarentur a grae nrorum sanctorum vt
dictum e.

CAPVT. IIII.

Vtrum Sacramentum veteris legis fide Christi alysq actibus congruentibus informata habuerint adnexam gratiam in vsu eorum?

Dicendum e pro non ne e hic sermonem de circumcisione saltem in
quantum adhibebatur peccatis contra peccatum originale non solum
qa instituta ea fuit ante legem Moysis sed qa successit loco remedij
parvulorum qui adhibebatur in lege nae.

Pa opinio quae tribuitur Magistro in 4 dist. j existi-
mat in vsu sanctorum veteris legis non fuisse collatam graam neq
ex opere operato neq ex opere operantis quanquam iusti et e
ex charitate hebraei quidam opera illa exercerent. Pbr ex
testimonijs quibus S. Paulus dicit inutilia e egena fuisse illa sancta e ro-
testymum Hebr. 9 vbi dicitur novum testamentum melioribus promissio-
nibus sanctum e qa scilicet antiquae legis qeribus promittebantur solum
haec bona temporalia hoc e longissimo vita posterorum multitudo divi-
tiarum affluentia dominatus qda e victoria inimicorum. Ex pe-
radictis ea opera legis ide sine fide facta quomodo testamentum
vetus maxime opponebatur novo ne ex opere quidem operantis iusti-
ficasse nec habuisse promissiones bonorum eternalium seens
vero quando illa opera erant informata grea vt dilecto Dei super
ora e similia.

Ea sentia Hugonis Vitorini lib. j de sanctis parte
j cap. j et aliorum apud Suarez disp. 10 sect. 3. asserit in sanctis anti-
quis datum fuisse graam vltra meritum operantis. Pbr ex iis locis
sacra scripturae quibus promittitur remissio peccatorum offerentibus

ea sacri-

ca sacrificia & Smta, vt Leuitici 4. & 5. Deuteron. 6 & alibi. Confer=
matur ex Athanasio oratione in illud oia mihi tradita sunt & cetera
xerca Smta fuisse factam sanctificationem ex parte, id est minorem,
sed aliquam in Hieronimo etiam super Epistolam ad Galatas 4. asse=
ruit postaduentum Chri & Smta ne hoc quidem exhibere poterant, quan=
tea praediterunt & antea praestabant aliquid Augustinus 9. de
in Leuitic. super illud ex capitulo 20 Ego Dns qui sanctifico vos
dicit Dns invisibili grata sanctificasse illos qui id totis fructis Smto=
rum & lib. 19 contra Faustum cap. 13 appellat nra Smta virtute
maiora & aliquam virtutem habuerunt illa sed minorem. Qd erijs
eas remissiones & sanctificationes appellari a S. Thoma in Sententias carnis
quasi nihil regularitter loquendo dabatur remissio poenarum & irre=
galaritatum propterea certis peccatis certa sacrificia destinabat
sanctificatio a vera tollit simul oia peccata in omnium alio relicto
etiam si dabatur remissio vera peccatorum hoc erat per contritionem
adeneram poterat etiam aliquando illa ceremonia ab hominibus indui=
cantis exhibita satisfacere pro peccatis quoad poenas fori interni va=
lere etiam per modum impetratis aut alterius meriti & sic in erant
inutiles quamuis in vltra opus operantis. ad confirmationem Potest
explicari hoc cos Patres vt loquantur de sanctificatione id est legali & im=
perfecta vel ex parte id est operis operantis in operati tunc illa Smta
antequam esset abolita per Christum facta ex fide praestabant aliquid
id est meritum vel de congruo vel de condigno eodem modo dicit
Deus sanctificasse invisibili grata eos qui poterant efficere charita=
tis illa exercebant Augustinus certe in praemium 73 illud assigna=
uit discrimen inter Smta vetera & nova quo haec dant salutem illa
promittebant tantum modo Salutem.

Tertia opinio quam sequitur Durandus in 4 dist. j
q. 5 existimat Smta quadam contulisse gratiam quadam in ca. quae
per Sacerdotes applicabantur fidelibus in ordine ad actus qui sine grata
sine etiam in peccato exercere poterant in ferebant gratiam secum
Smta a. quae ordinabantur ad functiones quae sine grta exercere in
poterant quales erat consecratio Pontificum vel Sacerdotum qui suum
munus exercere debebant in gratia ea inquam conferebant gratiam. Sed
qa Deus in defuit in necessarijs cum ergo in his fuerit necessaria grata ad
operandum congruam danda illa fuit in qua ordinatae Sacerdotum secus a.
qa alijs Smtis in habentibus hujusmodi necessitatem. Qr etiamsi Deus
in contulerit gratiam ex opere operato in propterea defuisse in necessarijs
cum per auxilia grata justificaret illos ex opere operantis et disponeret
ad agendum recte quicquid ad illos spectabat.

Quarta

Quarta opinio eorum existimat in Sinitis veteris legis non fuisse collatam gratiam ex opere operato q. 62 art. 6. Probatur 1mo ex Hebr. 7. nihil enim ad effectum adduxit lex, et cap. 9 asserit vetus testamentum nihil fuisse eorum in ordine ad cultum externum. Videri et S. Paulum ea loco et similibus loqui de ceremonijs veteris legis prout reducebat abstrahebant a fide Christi.

2a Resp. Sinita veteris legis ab hominibus iustis ex fide et iustitia operantibus habebant a deus eam gratiam ex opere operantium sive iuxta eorum merita. Probatur ex Hebr. 11 vbi dicitur Abel fide praestantiorem hostiam quam Cain obtulisse Deo per quam testimonium consecutus est esse iustum. rursus ejusdem Jacobi 2. Abraham pater noster nonne ex operibus iustificatus est offerens Isaac filium suum? neque dicas 2o haec accidisse in lege nisi in ratione legis Moysis, ita dicitur legis scriptae non fuisse deteriores sectionis sed melioris iustitiae. Deuteron. 33 beatus es tu Israel quis similis tui populus qui saluaris in Domino? neque dicas 2do fuisse illa sacrificia non sinita ita eadem odio esse si vtraque recte fiant, prope est Dominus omnibus eum invocantibus eum psal. 144. Confirmatur ita concurrebant ora requinta ad medium, suggerunt. e. ex parte operantium vera iustitia ex parte operum erant actus religionis iuxta praecepta vel statuta Dei de quibus dicitur in custodiendis illis retributio magna neque decerat promissio Dei volentis dare mercedem recte operantibus in tempore vt dicitur Isaiae 56.

3a Resp. Sinita legis veteris etiamsi fidem Christi et alios actus spiritualiter exhibita non fuisse connexa cum gratia collata ex opere operato in vsu illorum sinitorum. Probatur 1mo ex Rom. 4 vbi dicitur Abraham fuisse iustificatus ex fide non ex circumcisione, si ergo circumcisio non contulit gratiam Abrahae vtra meritum suae fuisset obedientiae cur deberet conferre veteris? non est minus debitum et iusto augmentum gratiae quam peccatori originali prima gratia. neque dicas cum Scoto in 4 dist. 1. q. 6. circumcisionem retinuisse in Abrahamo excellentem gradum gratiae supra quem non habebat vnam circumcisio; hoc est arbitrarie confictum videtur cum gratia iustificatorem de se semper augeri potest et ergo vsque nulli posset nocere debeat. Probatur 2do quia si fuisset in lege sacrificium non sinita sanassent ex opere operato profecto illud David qui dicebat Deo psal. 50 occulta sapientiae tuae manifestasti mihi. rursus cum in eodem psal. offendat se pro remissione adulterij et homicidij et voluisse dare sacrificium Deo illud scilicet quod videbatur ei in sua lege praestantissimum concludit sacrificium quod careret effectu contritionis non placere Deo; quoniam inquit si voluisset sacrificium dedissem vtique holocaustis non delectaberis. Sacrificium Deo spiritus tribulatus cor contritum ea scilicet contritione de qua dixerat Tibi soli peccavi et alia quae praestantissimum quendam dolorem praeferunt. porro de Sinito Baptismi et Poenitentiae nemo diceret Deo Baptismo et Poenitentia non delectaberis.

Confirmatur:

matur: qd alioquin requiretur legem Moysis rite obseruatam fuisse
aut longiorem viam salutis lege Christi Dni, loca. repugnat cotis sensui, neq
consentaneum e dignitati Redematoris. leg: pbt qd cum illa Smta cett
longe plura ntis vt asserit August. de doctrina Christiana cap. 9 e epla
99 cett ex purificatib e sacrificijs pro peccato cum cogerentur
petrai se ipsos ne vsurpare qd immunditias quæ facillime contrahe-
bantur sequitur in ea lege per plures vias Smtales e per frequentiores
vsurpaciones Smtorum grauiorem datam fuisse hebræis quam decet Christianis.

Obiceres 3mo: de Smtu e applicacione meritorum Chri & quan-
tum e de se trahit gratiam. Sr de Smtu e applicacione meritorum Chri
hac significacio n. a. ratione iustificacionis quæ habebatur per contritionem
vel dilectionem Dei super oia.

Obiceres 2do: S. Paulus Rom. 4 loquitur de circumcisione
prout opponebatur fidei & conclude de circumcisione cum fide Chri. Sr ex
eo modo loquendi colligi etiam qd circumcisio cum fide solum n conferebat gratiam
ex opere operato n e. dixisset de Baptismo iustificatur hoc ex fide n ex
Baptismo cum alibi aperte asserat Baptism mundari lauacro aquæ in verbo
vitæ.

Obiciatur ex his 3mo quomodo verum sit per Circumcisio-
nem remissa fuisse adultis cum originali etiam peccata actualia qd
graviores Theologi concedunt vt notauit Suarez disp. 30 sect. 3. qui
etiam Doctes hoc accidisse primo qd contritio cum ipsa circumcisione
concurrere eodem momento poterat; 2do qd Deus voluit adultos aliquo signo
externo profiteri suam fidem ac obtinendam remissionem peccati originalis
ideo sine tali signo vel in re. vel in voto suscepto n potuit originale remitti.
adeo vt nole circumcisionis ipsi n solum eum actum sed oia deuneta
in aliter illig actui moraliter inerentia.

Obiciatur 2do reg Smta legis nax habuisse vim sanctifi-
candi adultos ex opere operato si e. populus Israeliticus tam Deo electus
accedente iam populo Saluatore talem prærogatiuam n obtinuit in suis
Smtis tanto min temp illud ignorantiæ remotum a Chro e populus dissipa-
tus in cultu religionis habuit tam efficacia Smta.

Quæres 3mo: an fides Chri interna fuerit de ctra vete-
rum Smtorum. Sr n fuisse qd patet 3mo ex cpis Paulli qui sæpe commendat
fidem per quam solum iustificari homines probat ita vilipendi circumcisionem
e sacrificia expiatoria oia opera legalia si igitur hæc ctraliter inuolueba
fidem ac proinde vim aliquam iustificandi secum ipso pugnasset Apstly neq egen-
na e infirma decerat illa elementa cum fides per ipsum sit substantia rerum
sperandarum e fundtm totiq religionis. Pbt 2do ex Concil. Florent. asserens
Smta veteris legis n causasse gratiam, si e. Circumcisio qd Smtorum veteris legis

præcepum

praecipuum agnoscant Patres et aliter habebat connexam cum fidem saltem
et quod non justificaret justificare e. saltem infantes statuitur in Can. Ad a.
de consecratione dist. 4. Pte 3tio: ex Circumcisio legaliter facta nec ad servandam
Mosis legem tantummodo quam Apostolus dicit non esse ex fide erat caerimonia quaedam
illius legis et erat vel sacrum vel sacrificium vel Sintu, sic e. Concil. Florent.
partitur caerimonias legis veteris sed Circumcisio non erat sacrum vel cequa:
lorum et altare neq; sacrificium cum non esset protestatio divinae excellentiae
sed justitiae fidei vel docet Apostolus et erat Sintu. denique tota definitio Sinti
illi conveniunt ut patebit infra.

Quaeres 2do: an oblatio parvulorum Deo in lege nova et Circum:
cisio in lege scripta gratiam parvulis illis conferret. Et tam oblationem illam
quam Circumcisionem parvulorum sine fide Christi exhibitam non attulisse gratiam
parvulis sed applicatam a Ministro per fidem Christi parvulos justificasse.
Pte ex S. Paulo qui nevis dixerat 1 Corint. 7 Circumcisio nihil est praepu:
tium nihil est sed ita Rom. 3 dicit vere Deus qui justificat circumcisionem
ex fide et praeputium per fidem, loquebatur a. de fide actuali vel fitter abrutis
negdicas legai tum de adultis tum qa diminute et ambigue fuisset Paulus
si doctrinam mere veteres propositionibus illis indefinitis tradidisset
tum qa Judaizantes non sufficienter refutasset. 2do pte ex Can. Ad a. de con:
secratione dist. 4. ubi dicitur qd valet apud nos baptismo valuisse apud veteres
pro parvulis solam fidem et pro Patre Abrahae mysterium Circumcisi:
onis igitur renatae mysteria et sacrum secretum, id est, fidem latentem
sine qua justificato non habebatur, neq; e. qui in aperto Judaeus est sed qui in
abscondito Judaeus consequitur salutem, Rom. 3. sermo a. erat etiam de
Circumcisione. Confirmatur qa non datur justificatio sine applicatione me:
ritorum Chri, applicatio a. huiusmodi habebatur per fidem, dicitur e. Rom.
3 de Chro quem constituit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ejus.

QUESTIO XI

Expediuntur difficultates quaedam ad naturam Sacramentorum pertinentes.

Quaeres mo: utrum Sintu sit signum occultum? Dicendum
mo radicaliter sed significantis et signum eminenter notum ac proinde mi:
nime occultum. Pte: et e. signum sensibile. 2do Sintu radicaliter signi:
ficata primariaeter id est gratia sanctificantis et radicaliter infallibilis connex:
ionis cum illa et quid notum praecedenter solum qa viatoribus, ac proinde
occultum et plane mysterium. Pte: quorum solummodo et certum quia
et arcanum non apparentium, ut dicitur Hebrijo. 3tio Sinta saltem mo
legis per se et ex institutione notificanda sit. Pte ex Matth: eunte

ergo

ergo docente: ocs gentes baptizantes eos &c. q.to Sntia huiusmodi per accidens & supposita pravitate horum aliquando notificanda h.t sed prorsus occultanda. pth ex Matth. 7. nolite dare sanctum canibus, neq mittatis margaritas &c. propterea pro variis horis videntur ea contemnituri aperienda h.t.

Quares 2do an Sntia secundum rationem formalem signi sit ens rationis. Respondet Imo Scotus in q. unica Sntia formaliter est ens rationis, nonne a. entis rationis h.t illigit aliquid impossibile qd sit obiectiue solum in intellectu sed ens quidam imaginatum qd putant Scotus resultare intrinsece in obtis hoc modo qd sit cognita vel volita. Respondent 2do Thomistae idem Sntia eo modo cum situm esse ens rationis non a. entis rationis h.t illigent aliquid impossibile qd sit solum obtu intellectus sed quos actus intellectus extrinsece denominantes rem sensibilem Sntia quae sine actu rationis esse Sntia h.t. Verum quoniam non omnis rationis significatum solet in qd his esse obiectiue in intellectu.

Quaerendum an Sntia etiam secundum rationem signi insufficienter & inadequate constituat abstrahente rationis. Pth: qa signum est quod qd ipsum quam ingerit sensibus aliud quid fiat in cognitionem venire, sed totum hoc habetur a parte rei neq ulla particula huius definitionis correspondet aliquid fictum aut impossibile qd sit discurrendo per singulas h. negemus ex modo uno Argendi tum concedimus relationem signi concipere etiam relationem rationis puta in ablutione baptismi ordinem imaginatum ad gratiam sanctificantem similiter concipimus relationem unionis inter verba & ablutionem ultra coexistentiam eorum.

Colligitur ex his signum secundum plures sui partes importare relationem realem Imo scilicet secundum cognitionem rei significatae tunc secundum rationem sensibilem quae quandam relationem transcendentalis 3tio secundum etiam institutionem ad placitum quae est cognitio quae idem est voluntas

Colligit 2do quod mox sentia S. Thomae sit vera qd minimum signum Sntale importet aliquid entis rationis, id est opus rationis instituentis & cognoscentis.

Quares 3tio: an Sntia sit signum infallibiliter verum? Respondent nonnulli quibus videtur sancire Scotus in q. cit. §. q. j. § hae tria Sntia h.t esse signum semper verum quando scilicet Sntia est nullum vi: cum confessario poenitenti h.t disposito & incepit dicit ego te absolvo sive Episcopus hoc h.t baptizato id tibi potestatem omnis, tu ne proponito & falsa sacrilegium & falsitas Sntia, quando vero Sntia est validum sed informe, hoc est actu h.t conferens gratiam sed ficta offer. sublato collaturum, tunc Sntia est infallibiliter verum, forma est absolutionis v. g: his sensum humilitatum quari dicatur: Ego quantum est ex parte mea remitto tibi peccatum.

Sed contra

Sed contra obici pt, qd dummodo Minister idoneus vtatur forma & materia sumpta cum intentione faciendi qd facit Ecclia veri conficit Sntu, vt expresse dicitur in Catechismo Rom. & colligit ex Conc. Florent. sub Eugenio 4. in instructione Armenorum qd 4. vbi inter cetera requiritur ad perficiendum Sntu, dicitur ergo tunc Sntu nullum quoad effectum quem neq habet neq habere amplius pt h a. nullum quoad eadem Sntalem significatio. 2do qd etiam sine eorum e dicere. si iocentes n hb impedimentum recipit gratia. 3tio qd cum eadem oio forma & eodem modo proferatur quando Sntu e nullum & quando e informe gratis mutatur significatio & additur limitatio hic & n ibi. 4to ista limitatio si aliquando e aliquando n e oportet vt qui formam profert ille cognoscat aliquam in eo suo mutatione qd limitatio proportionum habetur in re a proferente hoc a. & contra experientiam. 5to si dicas hrg que limitat & amplias gratis ex asseris id fd n e male locutioni hoc qui etiam fit nolle limitare quando Sntu e informe & velle limitare quando Sntu e nullum. denq significatio debet e nota alioquin res n erit signum sed quando fiat ista limitatio vel n neq qui quidem proferenti notum e. propterea.

Rdent alij contra verba Sntalia proferta sicut oportet ex parte loquentis e signum Sntale. semper e verum qd sentiam hnt limitatum v.g: quantum e ex parte mea remitto tibi peccata sive do tibi rationem ac titulum quo peccata tibi remittantur de qua re suis locis dicetur a. ab aliquibus Sacerdotum falsificare Sntu n implicitur sed quantum e ex parte Sacerdotis & eij virtualiq intentionis.

Quares 4to: quo modo illigatur qd ad rationem Sntis necessarium sit vt minister & intendat saltem facere qd facit Ecclia vel veri Dei cultores vt olim Abraham & Moyses? Rr 1mo n illigit qd hbt fidem vel intendat illam habere qd pagang noeergetam recipere fidem pt valide baptizare & Sntia veteris legis n innuebant ecclaliter fidem Ministri erant e. vt ait Romans Arcopagita Celanes. hierarch. cap 5 Sntia carnalia quodsi ecclaliter innotuissent fidem fuisset valde spiritualia. Rr 2do neq illigit qd Minister hat intentionem faciendi qd facit Ecclia quasi intendat habere actu oes internos quibus Ecclia intentio ministratur qd tunc pagang intenderet efficaciter habere fidem qd falsum e ex quo etiam conficitur vt neq hat fidem ro obio mi maaliter solum e. eij intentio fertur ad ipsam actionem, Ecclia quatenus tendit in illum actum maalem pertinentem ad legem suam, n e. e fundam aliquid plg requirendi vt pt in pagano fideiecto.

Quares 5to: vtrum Sntia vetera & noua vniuocè conuniant?

Dicendum e 1mo Sntia vetera & noua nec hominis sive rei primario significata convenire vniuocè, res e. primario significata

e gra

& gratia sanctificans haec adhaec & una unguis infima, vt ostendit in ma-
gna. Dicendum 2do Sacra vetera & noua ratione signis & effectis significandi conuenire etiam vnuoce. Probatur quia signis & effectis significatio & cognitio rei significatae ad gratiae habitualis adhaec quod vniuorum & sub vno ac communi actionis & sub praecaetum vitalium imo & electorum & Sacra ratione huic vnuoce conueniunt. Minor est. Maior est quia Sacra & signum gratiae ac prouide ducens in cognitionem gratiae quae & veluti actus dog & complementum signi. Dicendum 3tio Sacra ratione rerum significantium, nec sensibilium integrata non conuenire vnuoce. Probatur quia res sensibiles Sacrorum est v.g. ablutio aquae cum verborum: nunc aliquando et mutatio gestus imo & silentium rerum vt cum sponsa tacendo sponsae consentire & similia adhaec non conuenient vnuoce cum haec sub vno nomine rerum & inuoluant ens & non ens & Sacra ratione harum rerum vnuoce non conueniunt.

EVAGSTIO QVINTA.

Quomodo definiatur Sacramentum?

Dicendum 1mo varias definitiones nec eosdem descriptiones Sacri afferri solere ex Hugone Triuero Magro aliisque Theologis. sed Catechismus Rom. tit. de Sacris cum nomen Sacri applicasset etiam Sacris veteris legis subiit definitionem ex Augustino desumptam & eosdem cum Sacra sit signum rei sacra nec quia pro eodem sumptum inuisibilis gratiae visibile signum ad nam sanctificationem institutum explicat. vt ut ex institutione diuina eandem postquam dixisset purificationes legis & panem azymum fuisse olim signa sensibilia & institutae diuinitus docet dari alia etiam signa quae non solum significant sed efficiunt & haec esse Sacra noua legis tunc affert tanquam magis explicatam definitionem vt Sacra sit res subiecta sensibus quae ex Dei institutione sanctitatis & iustitiae tum significante tum efficiente vim hi quam definitionem non conuenire nisi Sacris nouae legis & ex Concilio & ex ipsis verbis Catechismi colligitur ex quo fit vt prima altera definitio ad Sacra tam noua quam veteris legis attineat, nec e. mirabile eandem definitionem quam cum ipsis dixerit Augustini definitione illa prima nullam clarius ac diuidius rem explicare & eosdem afferat hanc 2dam vt magis explicantem secum ipso Catechismus pugnare definit ergo 1mo Sacra esse ac prisca & noua tunc haec nra deuenibit vt breuiter pollicebat exacta doctrina quamuis e. dicat non esse ubi agendum de Sacris antiquis id secundum eorum proprias differentias in ratione generica exponenda fuit proinderea sit.

Vnica ratio. ea descriptio recipienda & Sacra qua breuiter inuisibilis gratiae visibile signum ad nam sanctificationem institutum.

Pat.

Ptt qd ea descriptio requirenda quæ nulla clarig ac dilucidig ratione Sancti denominatur & quam Doctores scholastici secuti sunt sed huiusmodi descriptio & hæc assignata quæ requirenda. Maior ptt qd in definitionibus claritas expositionis & locus sensus imo & modo loquendi potissimum attenditur, si e. unusquisq suo Marte procederet definitiones novas rerum veterum iam cognitarum & a Doctoribus expositarum etiamsi nihil falsi proferret vt si quis in Geometria desiniret corpus per triplam dimensionem sed per eas impenetrabile nonnulli noscitantes ambiguitatem & confusionem singularum induceret. Minor habet expresse in Catechismo Rom. Confirmatur exponendo singulas particulas ex quibus colligitur hanc definitionem convenire cum definitione Sacratis & imo e. dicitur signum vt determinetur notio propria vocabuli cum Sanctis nomen aliquando etiam pro re significata sumatur. 2do dicitur visibile, per qd excludatur signum intentionale. qd si cognoscitur ratum quamvis ducat in cognitionem alterius per visibile a. illud sensibile videre. e. dicimur per alias etiam sensus vt Exod. 20 multos populos audiebat voces & contra dicimus videbatur hic aliqs sapiat & an sit frigidus Sanctus e. aliquando alios sensibus percipit deinde illigitur signum sibi aliquam analogiam cum re significata vt ipse Catechismus exponit. 3tio dicitur gratiæ enim ratione illigitur gratia propriè dicta id est sanctificans qt ubi exponitur 4to dicitur invisibilis vt correspondeat signo visibili gratia gratis Sanctus quæ scilicet vt falsi & sit sensibilis ex alio capite puta ex opere operantis sed solum ex signo. 5to dicitur divinitus institutus qd signum ad placitum per institutionem primariam cum misericordia vt rei etiam significata dignitas postulat. 6to dicitur ad justificationem vt determinetur quomodo significetur gratia illa invisibilis si scilicet sicutum se iniciata sed vt afficiens & sanctificans hominem ex quo etiam habetur ei signum sacrum modo supra explicato. 7mo dicitur ad justificationem nram id est humani juris & Angelici, dicitur a. institutum ad nram justificationem id est factam significandam conferendam vero sumpsimus vel efectam vel imperfectam qd posterius si explicatur a Catechismo dum qd si erat ita certum apud catholicos quorum aliqui negant illud esse necessarium ac prudenter relinquit subiligendum aut explicandum pro varia sententia; tum qd satis illi erat assignare qdam genus qd posset determinari ab efficientia et ab sanctitate quæ differentia nonnullorum Sanctorum de quibus solum agere consultum erat.

Quæres. an requirenda sit definitio illa antiquis consueta vt Sancta sit signum rei sacræ? Rt eam definitionem quamvis sumatur vt verba sonant multitudini latig patet definitio bona si capiatur iuxta expositionem & Ecclesiasticam vocabulorum significationem, regulandam esse

cum

cum approbetur & explicetur a Catechis. Rom. qt. a. ita etiam explicari
vt coniungat cum hac descriptione collecta ex dictis S. Doctoris Sntia & sy-
num sacrum gratiae subsistentis hominis conferens aliquam sanctitatem affectam
vel inafectam neq. negamus quoties alijs etiam verbis describi Sntia quando
ita expedit ad aliquem finem dummodo receptae circa definitiones non
excludantur.

Obiicies nomen signi non determinatum ad signum
sacrum hns ceremoniam annexam & sic de alijs certis alijs conditionibus
& descriptio Catechismi & notabiliter immutat. Confirmatur: qa hoc modo
debebit fieri tota definitio: qa hoc aial cum poet tota definitio
iocum & nore aliqi illegca etiam discurrum. Q nomen signi iuxta ac-
commodationem Catechismi in mdo de Sntis importare sed illas conditiones
quas iuximus esse necessarias sublatis iis quae explicitae afferuntur neq. hoc
absurdum vt pr. ex ore disciplina brevitatis gratia unus aliis significetur
aliquando obiu multas hns conditiones sic in loquelis figura signi fiat
tres propositiones certa ratione determinatas sic regale & nomen & medium aqua
Geometras in p. Euclidis significant obiu quadam cum determinatis condi-
tionibus mta vulgo n nobis descriptiones & aliae et exteriores sive peculiares
quae ut significationem notam habeant fiunt aliae acroamaticae sive recon-
ditae quae indigent secundari expositione Doctorum quae supposita clare et
explicata vt dis definitio esse debet. Ad confirmationem negatur seq: qa n in
quilibet educate talis usus loquendi receptus vel exercitus a Doctoribus & in iis
& rotus in quibus vis significandi obtinuit q & absurdum plura illegere.
sic non alatis illegitur contra vocabule n tn in alijs valetq. simile quoties
rere sive simili functo. &

Atq haec non Sntorum in gne dicta
sint.

DISPUTATIO

De natura Sacramentorum novae legis.

Ad quaestionem sexagesimam secundam ex 3 parte Doctoris Angelici.

Dicendum primo varias afferri descriptiones quae Sntis novae legis com-
mode applicantur. Primo S. Hugo Theologus lib. de Sntis parte 9
cap. 2 sm. inquit & mate elementum foris sensibile proponitur ex simi
litudine representans ex institutione significans & exhibitive continens
spiritualem gratiam. dicitur elementum id est particulam alicuius quomodo
Justinianus reas institutiones elementa iuris vocat. sic Grammaticae

& Musicae